

วินัยตลาดกับพฤติกรรมการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของผู้ฝากเงิน
ในธนาคารพาณิชย์ไทย

นายกิตติศักดิ์ ฤทธิติติก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MARKET DISCIPLINE AND DEPOSITOR BEHAVIOR IN THAI COMMERCIAL BANKS

Mr. Kittisak Rittidilok

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics Program in Economics

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วินัยตลาดกับพฤติกรรมการติดตามฐานะทางการเงินและ
ความเสี่ยงของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทย

โดย

นายกิตติศักดิ์ ฤทธิศิลป์

สาขาวิชา

เศรษฐศาสตร์

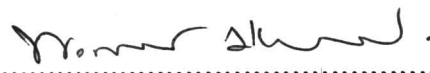
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. โสคติธร มัลลิกะมาส

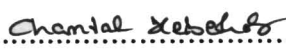
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ตีรณ พงศ์มพัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. โสคติธร มัลลิกะมาส)

..... กรรมการ
(Chantal Herberholz, Ph.D)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิมุต วานิชเจริญธรรม)

กิตติศักดิ์ ฤทธิพิติก : วินัยตลาดกับพฤติกรรมการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทย (Market discipline and depositor behavior in Thai commercial banks.) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ ดร. โสทธิธร มัลลิกะมาส, 91 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทย โดยการวัดการตอบสนองของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย ส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากต่อปัจจัยที่แสดงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ตามหลัก CAMEL

ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียกดอกเบี้ย พบว่า ผู้ฝากเงินระยะ 3 เดือนมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงในด้านความพอเพียงของเงินทุนและคุณภาพของสินทรัพย์ ส่วนผู้ฝากเงินระยะ 1 ปีมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยง 4 ด้านยกเว้นด้านสภาพคล่อง ขณะที่ผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงด้านความพอเพียงของเงินทุนและความสามารถในการทำกำไร อย่างไรก็ตาม ผู้ฝากเงินทั้ง 3 ระยะมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือโดยรวมทั้งฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่โดยไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น

สำหรับพฤติกรรมในการฝากเงิน พบว่า ระหว่างการศึกษาผ่านทางส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากนั้น ได้ผลที่ขัดแย้งกัน กล่าวคือ ตัวแปรด้านความพอเพียงของเงินทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากแต่มีทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากทั้งระยะสั้น ระยะยาวและรวม ขณะที่ตัวแปรที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรก็มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาวแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยสรุปในช่วงที่ประเทศไทยมีการใช้ระบบการคุ้มครองเงินฝากแบบเต็มจำนวนนั้น ผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทยมีวินัยตลาดโดยจะมีพฤติกรรมในการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นจากธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยง

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2552

ลายมือชื่อนิสิต กิตติศักดิ์ ฤทธิพิติก
ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก *สุว...*

5185155129 : MAJOR ECONOMICS

KEYWORDS : Market discipline/Depositor behavior/Commercial banks

KITTISAK RITTIDILOK: MARKET DISCIPLINE AND DEPOSITOR BEHAVIOR
IN THAI COMMERCIAL BANKS. THESIS ADVISOR: ASSOC.
PROF.SOTHITORN MALLIKAMAS, Ph.D., 91 pp.

The research aim is to test for the presence of market discipline by examining the sensitivity of interest rate spread, deposit share and real deposit growth on bank risk and fundamental including 5 CAMEL ratings.

The result of interest behavior finds that 3-month depositors monitor commercial banks in capital adequacy and asset quality. 1-year depositors monitor commercial banks 4 of 5 except liquidity and 2-year depositors monitor capital adequacy and earning. However, all maturity depositors monitor credit rating as well. Banks with larger size are able to attract all maturity depositors to deposit without requiring higher interest rate.

The results of deposit behaviors find contradict results between deposit share and real deposit growth. Namely, capital adequacy is positively related to deposit share but negatively related to real deposit growth in short-term, long-term and all deposit. Earning is positively related to deposit share but negatively related to real deposit growth in long-term deposit.

As a result, we can conclude that market discipline appears to exist in Thai commercial banks in the period of blanket guarantee. Depositors penalize risky bank by requiring higher interest rate.

Field of Study :Economics.....
Academic Year :2009.....

Student's Signature Kittisak Rittidilok
Advisor's Signature Sothiorn Mallikamas

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากการสนับสนุนอย่างยิ่ง ทั้งทางด้านวิชาการและการดำเนินการอันเป็นประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โสทธิธร มัลลิกะมาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำ ความรู้ รวมถึงข้อคิดต่างๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาในสิ่งที่ยากต่อการดำเนินการ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการทุกท่านซึ่งประกอบด้วย Dr. Chantal Herberholz และรองศาสตราจารย์.ดร. วิมุต วานิชเจริญธรรม อาจารย์จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการชี้แนะแนวทาง และความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณบุคลากรคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหลายท่าน ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (ศม.) เจ้าหน้าที่ของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะเศรษฐศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทางการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ที่ได้ให้ความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลที่ใช้เป็นการทำวิทยานิพนธ์นี้

คุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดา มารดาอันเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า จนทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในชีวิต และเพื่อนๆ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เขียนในการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ด้วยดีเสมอมา

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาวิจัยในอนาคต สิ่งอันใดที่ผิดพลาดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.5 แหล่งข้อมูลที่ใช้.....	6
1.6 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์.....	6
บทที่ 2 โครงสร้างเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยและการเปิดเผยข้อมูลของ ธนาคารพาณิชย์ไทย.....	7
2.1 โครงสร้างเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ไทย.....	7
2.1.1 ประเภทของผู้ฝากเงิน.....	7
2.1.2 ประเภทของบัญชีเงินฝาก.....	10
2.1.3 อายุของเงินฝาก.....	11
2.1.4 ขนาดของเงินฝาก.....	12
2.1.5 ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรายธนาคาร.....	14
2.1.6 ระดับการแข่งขันของระบบธนาคารพาณิชย์.....	17
2.2 การเปิดเผยข้อมูลของธนาคารพาณิชย์.....	18
บทที่ 3 ภาพรวมพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในช่วงวิกฤติและระบบคุ้มครองเงินฝาก.....	21
3.1 พฤติกรรมของผู้ฝากเงินในช่วงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ.....	21
3.2 ความเป็นมาของระบบคุ้มครองเงินฝากในประเทศไทย.....	23

บทที่ 4 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวินัยตลาด.....	27
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 5 วิธีการศึกษา.....	37
5.1 กรอบความคิดเชิงทฤษฎี.....	37
5.2 แบบจำลอง.....	39
5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	41
5.4 วิธีการประมาณค่า.....	47
บทที่ 6 ผลการศึกษา.....	48
6.1 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย.....	48
6.1.1 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยกับ อัตราส่วนทางการเงิน.....	48
6.1.2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย กับอันดับความน่าเชื่อถือ	55
6.2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการเงินฝาก.....	58
6.2.1 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก/ อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากกับอัตราส่วนทางการเงิน	58
6.2.2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงิน ฝาก/อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากกับอันดับความน่าเชื่อถือ...	67
บทที่ 7 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	74
7.1 สรุปผลการศึกษา.....	74
7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	77
7.3 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาต่อไป.....	78
รายการอ้างอิง.....	79
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก.....	83
ภาคผนวก ข.....	85
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	91

สารบัญญัตราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	การออมของครัวเรือนผ่านทางสถาบันการเงิน.....	2
ตารางที่ 2.1	แสดงสัดส่วนเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทผู้ฝากในช่วง พ.ศ. 2544-2552.....	9
ตารางที่ 2.2	แสดงสัดส่วนเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทบัญชีเงินฝากในช่วง พ.ศ. 2544-2552.....	9
ตารางที่ 2.3	แสดงสัดส่วนเงินฝากประจำในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามอายุในช่วงปี พ.ศ. 2544-2552.....	12
ตารางที่ 2.4	แสดงสัดส่วนปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามขนาดเงินฝากในช่วง พ.ศ. 2544-2552.....	13
ตารางที่ 2.5	แสดงสัดส่วนจำนวนบัญชีเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามขนาดเงินฝากในช่วง พ.ศ. 2544-2552.....	14
ตารางที่ 2.6	แสดงส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรายธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2552.....	16
ตารางที่ 2.7	แสดงการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่สำคัญบน Website ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง.....	20
ตารางที่ 3.1	แสดงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินผู้ฝากเงินตามพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551.....	25
ตารางที่ 3.2	แสดงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินผู้ฝากเงินตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดจำนวนเงินที่ได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้น พ.ศ. 2552.....	26
ตารางที่ 5.1	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระตามสมมติฐาน.....	46
ตารางที่ 6.1	แสดงผลการประมาณค่าสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก.....	71
ตารางที่ 6.2	แสดงผลการประมาณค่าสมการส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝาก.....	72
ตารางที่ 6.2	แสดงผลการประมาณค่าสมการอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝาก.....	73

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทเงินฝาก ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2552.....	10
ภาพที่ 2.2	แสดง Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2552.....	17

บทที่ 1

บทนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึงแรงจูงใจและกรอบในการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้โดยสรุป ซึ่งประกอบไปด้วย ความสำคัญและปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตของการศึกษา แหล่งที่มาของข้อมูลและโครงสร้างของวิทยานิพนธ์

1.1 ความสำคัญและปัญหา

การฝากเงินในธนาคารพาณิชย์เป็นช่องทางหลักในการลงทุนของคนไทยซึ่งคนส่วนใหญ่ยังคงมีความคุ้นเคยและเคยชินกับการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์มากกว่าที่จะนำเงินไปออมหรือลงทุนในช่องทางอื่นซึ่งมีให้เลือกมากมายตามอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับ เช่น การนำเงินไปลงทุนในพันธบัตร ตัวเงินคลัง หุ้นกู้ต่างๆ หรือนำไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวรต่างๆ เช่น บ้าน ที่ดินและทองคำ ซึ่งเป็นช่องทางที่ได้รับอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า แต่ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังคงตัดสินใจที่จะเลือกฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์เพราะนอกจากพฤติกรรมความเคยชินในการฝากเงินข้างต้นแล้ว การฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ก็มีความเสี่ยงที่ต่ำเพราะได้รับการคุ้มครองเงินฝากอย่างเต็มจำนวนจากรัฐบาลและมูลค่าของเงินฝากก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับรวมทั้งการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ก็มีสภาพคล่องที่สูงเมื่อเทียบกับการนำเงินไปออมหรือลงทุนในช่องทางอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ฝากเงินสามารถถอนเงินไปใช้เมื่อไหร่ก็ได้ตามที่ต้องการ หากมีเงินเหลือก็สามารถนำเงินกลับไปฝากได้ดั้งเดิม ซึ่งทำให้ผู้ฝากเงินรู้สึกมั่นใจและเกิดความสะดวกสบายเมื่อฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์

ครัวเรือนของไทยส่วนใหญ่ยังคงตัดสินใจเลือกฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์มากกว่าที่จะฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่น ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 1.1 เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนเงินออมของครัวเรือนผ่านทางสถาบันการเงินแล้วจะเห็นว่านับตั้งแต่ปี 2544 จนถึงปี 2550 ครัวเรือนของไทยส่วนใหญ่ยังคงเลือกที่จะฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์มากกว่าร้อยละ 70 ของเงินปริมาณเงินฝากทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนของปริมาณเงินฝากที่ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ก็ค่อยๆลดลงจากร้อยละ 77.13 ในปี 2544 ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 70.83 ในปี 2550 ซึ่งสาเหตุอาจจะมาจากการที่อัตรา

ดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำมีแนวโน้มค่อยๆ ลดลง และปัญหาเงินเพื่อทำให้มูลค่าที่แท้จริงของเงินออมลดต่ำลงในขณะที่อัตราผลตอบแทนของบริษัท ประกันชีวิตเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งบริษัทประกันชีวิตได้มีการปรับตัวเพื่อดึงดูดผู้เงินฝากโดยการ เสนอกรมธรรม์ประกันชีวิตรูปแบบใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ฝากเงินจึงหันไปฝากเงินไว้กับบริษัทประกันชีวิตมากขึ้น โดยสัดส่วนของปริมาณเงินฝาก ที่ฝากไว้กับบริษัทประกันชีวิตได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.85 ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.71 และ ร้อยละ 10.60 ในปี 2547 และปี 2550 ตามลำดับ ดังนั้นถึงแม้ว่าสัดส่วนของปริมาณเงินฝากที่ฝากไว้ กับธนาคารพาณิชย์จะลดลง แต่การฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ก็ยังคงได้รับความนิยมและความ ไว้วางใจจากผู้ฝากเงินต่อไป

ตารางที่ 1.1

แสดงการออมของครัวเรือนผ่านทางสถาบันการเงิน

หน่วย: ร้อยละ

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551 [*]
ธนาคารพาณิชย์	77.13	76.21	74.90	74.21	73.86	73.08	70.83	71.26
ธนาคารออมสิน	9.41	9.97	10.06	9.74	9.51	8.88	9.26	8.99
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	2.94	2.47	2.39	2.45	3.33	3.93	4.37	4.11
ธกส.	2.66	3.09	3.08	3.34	3.92	4.32	4.65	4.69
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	2.94	2.58	2.90	2.53	0.54	0.44	0.28	0.30
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	0.07	0.08	0.03	0.02	0.02	0.01	0.01	0.01
บริษัทประกันชีวิต	4.85	5.60	6.64	7.71	8.84	9.34	10.60	10.66
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

*ข้อมูล ณ.วันสิ้นไตรมาสที่ 1

ถึงแม้ว่าผู้ฝากเงินยังคงนิยมฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ในสัดส่วนที่สูงแต่ผู้ฝากเงินก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีความวิตกกังวล คือ มีพฤติกรรมในการหมั่นตรวจสอบ ดูแลและติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรักษาผลประโยชน์และเงินฝากของตน รวมทั้งทำให้ตลาดการเงินและระบบธนาคารสามารถดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้ฝากเงินจะถอนเงินออกจากธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงสูงและไม่มั่นคงแล้วนำเงินไป

ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงน้อยหรือมีฐานะทางการเงินที่ดีกว่า มากไปกว่านั้นธนาคารพาณิชย์ก็ยังคงต้องพยายามปรับลดความเสี่ยงของตนเพื่อไม่ให้ผู้ฝากเงินแห่ถอนเงินออกจากธนาคาร และยังสามารถดึงเงินฝากกลับเข้ามายังธนาคารของตนได้อีกด้วย แต่บางครั้งผู้ฝากเงินบางรายก็มีพฤติกรรมที่ยอมรับความเสี่ยงโดยยังคงฝากเงินไว้กับธนาคารที่มีความเสี่ยงนั้นๆ เพื่อแลกกับผลตอบแทนที่เพิ่มสูงขึ้นจากการที่ธนาคารจำเป็นต้องจ่ายอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อที่จะยังคงรักษาส่วนแบ่งเงินฝากของตนและชดเชยให้กับผู้ฝากเงินที่จะต้องมาร่วมแบกรับความเสี่ยงจากการฝากเงินไว้กับธนาคารที่มีความเสี่ยงหรือฐานะทางการเงินที่ไม่มั่นคง

ธนาคารพาณิชย์ยังคงเป็นหนึ่งในสถาบันการเงินหลักที่ทำหน้าที่ในจัดสรรเงินทุนจากผู้ที่มีเงินเหลือใช้ไปให้กับผู้ที่ต้องการเงินทุนซึ่งเป็นการช่วยปรับสมดุลระหว่างการบริโภค การออมและการลงทุนให้เหมาะสมตามความต้องการ โดยจะระดมเงินจากประชาชนในรูปของเงินฝากแล้วไปปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ที่มีความต้องการเงินทุนในรูปของเงินให้สินเชื่อ โดยแหล่งเงินทุนของธนาคารพาณิชย์นอกจากจะมาจากการกู้ยืมระหว่างธนาคาร กู้ยืมจากต่างประเทศ กู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย การออกหุ้นสามัญและตราสารหนี้ รวมทั้งเงินทุนของธนาคารเองแล้ว แหล่งเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญที่สุดและมีขนาดมากที่สุด คือ เงินฝาก ดังนั้นเมื่อเงินฝากเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ย่อมเป็นภาระผูกพันที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องจ่ายเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยเมื่อผู้ฝากเงินทวงถาม ซึ่งถ้าธนาคารพาณิชย์ใดธนาคารพาณิชย์หนึ่งไม่สามารถจ่ายคืนได้ตามที่ผู้ฝากเงินต้องการ ย่อมทำให้ผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นและนำไปสู่การแห่ถอนเงินออกจากธนาคารพาณิชย์นั้นๆ ได้

อย่างไรก็ตามทางการก็ได้มีมาตรการต่างๆ มากมายที่มารองรับเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นั้นๆ สามารถที่จะดำเนินกิจการต่อไปได้ ไม่ว่าจะเป็น การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการดำรงเงินสดสำรองตามกฎหมายเพื่อไม่ให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินฝากของผู้ฝากเงินไปใช้จนหมด หรือการที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงร้อยละ 8.5 ตาม Basel II เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์เหล่านั้นมีการดำรงเงินกองทุนให้เพียงพอต่อการดำเนินงานและรองรับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม มาตรการที่สำคัญที่นำมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา bank run นั่นก็คือ การมีระบบคุ้มครองเงินฝากซึ่งจะต้องแลกกับการที่จะต้องเกิดปัญหา Moral Hazard กล่าวคือ เมื่อมีการคุ้มครองเงินฝาก ผู้ฝากเงินจะขาดแรงจูงใจใน

การติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารและมีแนวโน้มที่จะนำเงินไปฝากกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าโดยที่ไม่ได้ตระหนักถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เหล่านั้น ขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์เองก็มีแนวโน้มจะไปลงทุนในกิจการที่มีความเสี่ยงมากขึ้นเพื่อหวังผลตอบแทนและกำไรที่สูงเนื่องจากทั้งสองฝ่ายทั้งผู้ฝากเงินและตัวธนาคารพาณิชย์เองเชื่อว่าหากสถาบันการเงินล้มไป รัฐบาลและสถาบันคุ้มครองเงินฝากจะเข้ามารับผิดชอบในการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยให้กับผู้ฝากเงินในที่สุด

การคุ้มครองเงินฝากเป็นการช่วยเหลือของภาครัฐบาลต่อระบบธนาคารพาณิชย์ซึ่งทำให้การทำงานของวินัยตลาดขาดประสิทธิภาพเนื่องจากผู้ฝากเงินได้มีการลดการตรวจสอบ ดูแลและติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพราะผู้ฝากเงินมีความมั่นใจและเชื่อมั่นว่าจะได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยคืนจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก หากธนาคารพาณิชย์ที่ตนมีเงินฝากอยู่ล้มละลายลง ขณะที่ Lane (1993) กล่าวว่า วินัยตลาดที่มีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อตลาดการเงินมีองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ได้แก่ การที่ตลาดการเงินมีการเปิดทางการเงินอย่างเสรี ผู้ฝากเงินมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์อย่างเพียงพอ ธนาคารพาณิชย์ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากแหล่งอื่นๆ และสุดท้ายผู้ฝากเงินและธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการตอบสนองต่อสัญญาณทางการเงินซึ่งกันและกัน

ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ฝากเงินว่าได้มีการเลือกฝากเงินหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยสอดคล้องกับฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์หรือไม่ในยุคที่ประเทศไทยยังคงมีการคุ้มครองเงินฝากแบบเต็มจำนวนอยู่ ซึ่งหากผู้ฝากเงินยังคงมีวินัยตลาดในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์อยู่แสดงว่าปัญหา Moral Hazard ที่มีการคาดการณ์กันว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีระบบคุ้มครองเงินฝากก็จะไม่มีความรุนแรงมากนักหรือถูกจำกัดลง หรืออีกนัยหนึ่งผู้ฝากเงินไม่มีความเชื่อมั่นในสถาบันคุ้มครองเงินฝากและภาครัฐบาลว่าเงินฝากของตนจะได้รับการชดเชยอย่างแท้จริงหรือมีการชดเชยที่ล่าช้า หรือชดเชยได้ไม่เต็มจำนวนเมื่อธนาคารพาณิชย์ที่รัฐบาลและสถาบันคุ้มครองเงินฝากให้ความคุ้มครองอยู่เลิกกิจการไปซึ่งเป็นแนวทางต่อการดำเนินนโยบายของภาครัฐบาลต่อไปในอนาคตทั้งทางด้านนโยบายและทางปฏิบัติว่าจะมีการใช้ระบบประกันเงินฝากแบบใด คุ้มครองแค่ไหนและมีมาตรการอะไรมาช่วยกำกับดูแล

ทั้งผู้ฝากเงินและธนาคารพาณิชย์ที่จะช่วยเป็นแรงเสริมให้ระบบการเงินสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทำการทดสอบว่าผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทยมีวินัยตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่โดยการวัดจากความสามารถในการตอบสนองของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำและส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากที่มีต่อปัจจัยซึ่งแสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทยว่ามีพฤติกรรมการฝากเงินและพฤติกรรมการยอมรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สอดคล้องหรือไม่กับฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์
2. เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการแสดงถึงความเสี่ยงและฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ของตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์และตัวแปรการจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ถูกจัดอันดับโดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่สามารถสะท้อนความเสี่ยงและฐานะทางการเงินได้ดีหรือไม่
3. เพื่อช่วยเป็นแนวทางแก่ภาครัฐบาลในตัดสินใจนำระบบประกันเงินฝากมาใช้ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้ฝากเงินและธนาคารพาณิชย์ไทย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินธนาคารพาณิชย์ไทย 10 แห่งรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2544 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี 2551 และข้อมูลอันดับความน่าเชื่อถือซึ่งใช้ BFSR¹ (Bank Financial Strength Ratings) ที่แสดงถึงความแข็งแกร่งทางการเงินที่ถูกจัดอันดับโดย Moody's เป็นข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี 2544 ถึง 2551

¹ ภาคผนวก ก

1.5 แหล่งข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลประเภททุติยภูมิ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมมาจากฐานข้อมูล CEIC คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (www.sec.or.th) และสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ Moody's (www.moody.com)

1.6 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 6 บท ดังนี้

บทที่ 1	กล่าวถึง	ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับขอบเขตการศึกษา แหล่งข้อมูลและ โครงสร้างของ วิทยานิพนธ์
บทที่ 2	กล่าวถึง	โครงสร้างทั่วไปของระบบธนาคารและการเปิดเผยข้อมูล
บทที่ 3	กล่าวถึง	พฤติกรรมของผู้ฝากเงินในช่วงวิกฤติและระบบคุ้มครองเงิน ฝาก
บทที่ 3	กล่าวถึง	แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
บทที่ 4	กล่าวถึง	วิธีการศึกษา
บทที่ 5	กล่าวถึง	ผลการศึกษา
บทที่ 6	กล่าวถึง	สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ปัญหาที่พบ และข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาต่อไป

บทที่ 2

โครงสร้างเงินฝากและการเปิดเผยข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ไทย

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงโครงสร้างเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทย การเปิดเผยข้อมูลของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ต่อสาธารณชน และระดับการแข่งขันของระบบธนาคารพาณิชย์

2.1 โครงสร้างเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ว่าคนส่วนใหญ่ยังคงมีความคุ้นเคยและเคยชินกับการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์มากกว่าที่จะนำเงินไปออมหรือลงทุนในช่องทางอื่น ซึ่งครัวเรือนได้มีการตัดสินใจฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์มากกว่าร้อยละ 70 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมด

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการจำแนกข้อมูลด้านเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ เงินรับฝากแยกตามประเภทผู้ฝากและประเภทบัญชีเงินฝาก และเงินรับฝากแยกตามขนาดและอายุของเงินฝาก อย่างไรก็ตามเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์จะแยกออกเป็น 4 กลุ่มย่อยๆ ดังนี้

2.1.1 ประเภทของผู้ฝากเงิน

เมื่อพิจารณาข้อมูลของเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทผู้ฝากเงินดังตารางที่ 2.1 พบว่า ผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลธรรมดาโดยมีสัดส่วนเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์คิดเป็นร้อยละ 70.33 ของยอดเงินฝากทั้งหมด ในปี 2544 อย่างไรก็ตามสัดส่วนเงินฝากของบุคคลธรรมดาที่ฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ก็มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2552 สัดส่วนเงินฝากของบุคคลธรรมดาที่ฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เหลือเพียงร้อยละ 62.54 ของยอดเงินฝากทั้งหมดทั้งนี้ เป็นเพราะว่าบุคคลธรรมดามีช่องทางการลงทุนอื่นๆที่น่าสนใจและให้อัตราผลตอบแทนที่ดีกว่าเพิ่มขึ้นมากมายในช่วงที่ผ่านมา เช่น บริษัทประกันชีวิตมีกรรมกรรมรูปแบบใหม่ๆที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น เช่น สะสมทรัพย์เพื่อการศึกษาบุตรหรือเพื่อเกษียณอายุราชการ

รวมทั้งระยะ 2-3 ปีที่ผ่านประชาชนให้ความสนใจลงทุนในกองทุนรวมต่างๆ มากขึ้นซึ่งผู้ลงทุนสามารถเลือกลงทุนได้ตามแต่ละวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันของแต่ละกองทุนรวม เช่น กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)² และกองทุนรวมหุ้นระยะยาว(LTF)³ อย่างไรก็ตามการสะสมเงินโดยผ่านบริษัทประกันชีวิตและกองทุนรวมดังกล่าวนี้สามารถที่จะนำไปลดหย่อนภาษีได้อีกด้วย ในขณะที่สัดส่วนเงินฝากของธุรกิจที่ฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 14.90 ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.93 ในปี 2552 ของยอดเงินฝากทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีระบบคุ้มครองเงินฝากทำให้ภาคธุรกิจรู้สึกว่าเป็นเงินฝากของตนเองที่ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์มีความปลอดภัยมากขึ้นขณะที่การลงทุนในช่องทางอื่นๆ มีความเสี่ยงมากขึ้นตามสภาวะเศรษฐกิจและการเมืองที่ไม่ค่อยมีเสถียรภาพมากนักในช่วงที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตามเงินฝากส่วนใหญ่ก็ยังคงมาจากประชาชนซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เป็นหลัก

² RMF (Retirement Mutual Fund) หรือ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ เป็นกองทุนรวมประเภทหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนสะสมเงินไว้ใช้ในวัยเกษียณโดยทางการให้การสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ลงทุนเพื่อเป็นแรงจูงใจ

³ LTF (Long Term Equity Fund) หรือ กองทุนรวมหุ้นระยะยาว เป็นกองทุนรวมที่เน้นลงทุนในหุ้น โดยทางการสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มสัดส่วนของนักลงทุนสถาบันที่จะลงทุนระยะยาวในตลาดหลักทรัพย์ฯซึ่งจะช่วยให้ตลาดหุ้นไทยมีเสถียรภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้ที่ลงทุนใน LTF ที่เป็นบุคคลธรรมดาจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจในการลงทุน

ตารางที่ 2.1
แสดงสัดส่วนเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทผู้ฝากเงิน
ในช่วง พ.ศ. 2544-2552

หน่วย: ร้อยละ

ประเภทของผู้ฝากเงิน	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
รัฐบาล	4.73	5.12	5.01	5.67	6.25	5.68	6.59	6.05	6.80
รัฐวิสาหกิจและองค์กรของรัฐ	3.30	2.38	1.85	1.84	1.31	1.52	1.34	1.51	1.35
เทศบาล/กองทุนต่างๆ	0.59	0.71	1.87	1.48	2.16	2.57	1.57	2.27	1.89
ช.และสถาบันการเงินในประเทศ	2.04	1.65	2.11	1.80	1.84	1.79	1.92	1.66	1.49
ธุรกิจ	14.90	16.10	15.52	16.77	19.96	19.17	20.18	19.78	19.93
บุคคลธรรมดา	70.33	70.03	68.03	66.81	63.04	63.53	62.36	62.80	62.54
สถาบันที่ไม่ได้แสวงหากำไร	2.92	2.63	2.81	2.66	2.54	2.68	2.79	2.65	2.86
สถาบันการเงินในต่างประเทศ	0.13	0.12	0.27	0.32	0.30	0.38	0.50	0.47	0.33
บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ	1.07	1.27	2.53	2.66	2.61	2.66	2.75	2.81	2.81
รวม (ร้อยละ)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (พันล้านบาท)	5,078	5,188	5,509	5,751	6,243	6,620	6,604	7,155	7,066

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

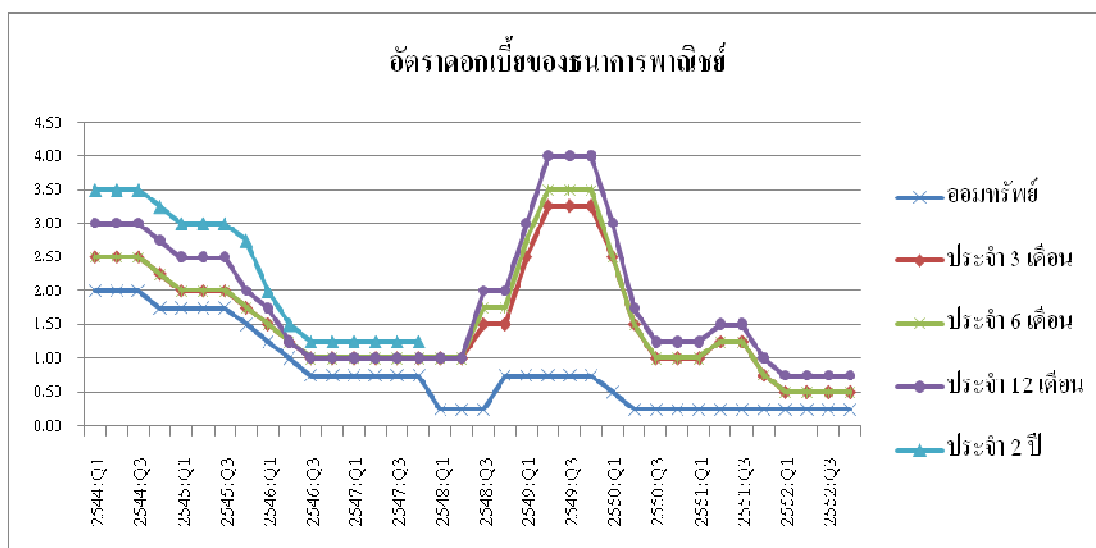
ตารางที่ 2.2
แสดงสัดส่วนเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทบัญชีเงินฝาก
ในช่วง พ.ศ. 2544-2552

หน่วย: ร้อยละ

ประเภทบัญชีเงินฝาก	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
จ่ายคืนเมื่อทวงถาม	2.69	3.07	3.94	4.57	4.84	4.52	4.89	4.49	5.34
ออมทรัพย์	32.00	34.66	41.22	45.17	43.15	36.08	40.43	38.93	46.91
ประจำ	65.31	62.27	54.84	50.26	52.01	59.40	54.68	56.57	47.75
รวม (ร้อยละ)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (พันล้านบาท)	5,078	5,188	5,509	5,751	6,243	6,620	6,604	7,155	7,066

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2.1
แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทเงินฝากในช่วง
ปี พ.ศ. 2544-2552

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นไตรมาสสำหรับลูกค้าทั่วไป

คิดจาก 5 ธนาคารพาณิชย์ (ธ.กรุงเทพ ธ.กรุงไทย ธ.ไทยพาณิชย์ ธ.กสิกรไทย และ ธ.กรุงศรีอยุธยา)

2.1.2 ประเภทของบัญชีเงินฝาก

เมื่อพิจารณาข้อมูลของเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทบัญชีเงินฝากดังตารางที่ 2.2 พบว่า บัญชีเงินฝากที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ บัญชีเงินฝากประจำ รองลงมา ได้แก่ บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ และบัญชีเงินฝากที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด ได้แก่ บัญชีเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เมื่อพิจารณาสัดส่วนของบัญชีเงินฝากในแต่ละประเภท จะเห็นว่าบัญชีเงินฝากประจำได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจากที่เคยมีสัดส่วนร้อยละ 65.31 ของบัญชีเงินฝากรวมในปี 2544 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 47.75 ของบัญชีเงินฝากรวมในปี 2552 ขณะที่สัดส่วนของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 32 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 46.91 ในปี 2552 เนื่องมาจากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ค่อยๆ ลดลงดังจะเห็นได้จากรูปที่ 2.1 ในปี 2544 ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ห่างกันประมาณร้อยละ 0.50-1.50 แล้วก็ตามค่อยๆ ลดลง จนปี 2549 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำทุกประเภทเพิ่มสูงขึ้น

ตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยและการแข่งขันกันเพื่อรักษารฐานลูกค้าเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.), 2549: ออนไลน์) ทำให้สัดส่วนบัญชีเงินฝากประจำเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ก็ค่อยๆลดลง ห่างกันแค่ประมาณร้อยละ 0.25-0.50 ในปี 2552 ขณะที่เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามก็ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

ดังนั้นจากการที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ห่างกันไม่มากนัก ผู้ฝากเงินจึงเลือกที่จะฝากออมทรัพย์มากกว่าฝากประจำเพราะว่าการฝากเงินแบบออมทรัพย์มีสภาพคล่องสูงกว่าเงินฝากประจำ ผู้ฝากเงินสามารถถอนเมื่อไหร่ก็ได้ตามที่ต้องการ ขณะที่เงินฝากประจำ ถ้าวอนก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลาจะได้รับอัตราดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ มากไปกว่านั้นรายได้จากการฝากประจำยังต้องถูกหักภาษีเงินได้ร้อยละ 15 ของรายได้จากอัตราดอกเบี้ยอีกด้วย

2.1.3 แยกตามอายุของเงินฝาก

เมื่อพิจารณาข้อมูลของเงินฝากประจำในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามอายุเงินฝากดังตารางที่ 2.3 พบว่า ณ สิ้นปี 2552 เงินฝากประจำส่วนใหญ่ยังคงเป็นเงินฝากระยะเวลา 3 เดือนซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 41.82 ของเงินฝากประจำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เงินฝากประจำระยะเวลา 6 เดือนถึง 1 ปีมีสัดส่วนร้อยละ 22.01 ของเงินฝากประจำทั้งหมด ขณะที่เงินฝากประจำที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด ได้แก่ เงินฝากประจำที่มีระยะเวลามากกว่า 2 ปี มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10.27 ของเงินฝากประจำทั้งหมด

แสดงให้เห็นว่าผู้ฝากเงินสนใจฝากเงินระยะสั้นมากกว่าระยะยาว อาจเป็นเพราะว่าเงินฝากระยะสั้นมีสภาพคล่องมากกว่าเงินฝากระยะยาวและผู้ฝากเงินสามารถปรับพฤติกรรมการฝากเงินให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยและภาวะเงินเฟ้อได้ทัน (นรินทร์ โอพารกิจอนันต์, 2551: ออนไลน์) กล่าวคือ หากอยู่ในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยกำลังเพิ่มสูงขึ้น ผู้ฝากเงินประจำระยะเวลา 3 เดือนสามารถที่จะถอนเงินออก แล้วไปฝากกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าได้เมื่อครบระยะเวลา ขณะที่ผู้ฝากเงินระยะเวลามากกว่า 2 ปีไม่สามารถที่จะปรับพฤติกรรมการฝากตามภาวะอัตราดอกเบี้ยได้ ขณะเดียวกันการฝากเงินระยะยาวจะได้รับผลกระทบจากเงินเฟ้อที่รุนแรง

กว่าการฝากเงินระยะสั้น เนื่องจากอำนาจซื้อของเงินต้นจะถูกทำลายด้วยเงินเพื่อเป็นระยะเวลาที่นานกว่าก่อนที่ผู้ฝากเงินจะได้รับคืนเงินต้นนั้น ในขณะที่ผู้ฝากเงินระยะสั้นสามารถฝากใหม่อีกทุกครั้งที่ครบกำหนดซึ่งมักจะได้รับอัตราดอกเบี้ยอัตราใหม่ที่เพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยผลของเงินเพื่ออยู่เสมอ ทำให้สามารถชดเชยอำนาจซื้อของเงินต้นที่ลดลงได้ดีกว่าการฝากเงินระยะยาว

ตารางที่ 2.3

แสดงสัดส่วนเงินฝากประจำในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามอายุ
ในช่วง พ.ศ. 2544-2552

หน่วย: ร้อยละ

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ประจำ ≤ 3 เดือน	59.86	52.37	51.88	49.77	50.04	39.79	43.64	35.41	41.82
ประจำ > 3-6 เดือน	6.80	5.98	6.91	10.29	14.76	18.76	15.97	29.06	11.59
ประจำ > 6 เดือน-1 ปี	15.73	16.63	15.30	13.28	15.20	29.12	25.99	22.85	22.01
ประจำ > 1-2 ปี	0.17	0.25	11.03	7.19	6.68	3.96	7.13	7.58	14.31
ประจำ > 2 ปี	17.44	24.77	14.88	19.47	13.32	8.37	7.27	5.10	10.27
รวม (ร้อยละ)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (พันล้านบาท)	3,316	3,230	2,955	2,822	3,176	3,850	3,520	3,954	3,320

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.1.4 ขนาดของเงินฝาก

เมื่อพิจารณาข้อมูลของปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามขนาดเงินฝากดังตารางที่ 2.4 พบว่า ขนาดของเงินฝากที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ เงินฝากที่มีขนาดเกิน 10 ล้านบาท ซึ่งในปี 2552 มีสัดส่วนร้อยละ 40.88 ของปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เงินฝากที่มีขนาดเกิน 1 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 10 ล้านบาทซึ่งในปี 2552 มีสัดส่วนร้อยละ 30.07 ของปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด ดังนั้นจะเห็นว่าผู้ฝากเงินที่มีขนาดเงินฝากมากกว่า 1 ล้านบาทซึ่งถูกจัดว่าเป็นผู้ฝากเงินขนาดใหญ่มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 70 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมด แสดงว่า ปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์มีการกระจุกตัวในกลุ่มของผู้ฝากเงินรายใหญ่มากกว่าผู้ฝากเงินรายย่อย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลจำนวนบัญชีเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามขนาดเงินฝากดังตารางที่ 2.5 พบว่า จำนวนบัญชีเงินฝากที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ บัญชีเงินฝากของผู้ฝากเงินที่มีขนาดไม่เกิน 1 ล้านบาทซึ่งในปี 2552 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 92.16 ของจำนวนบัญชีเงินฝากทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นจะเห็นว่า จำนวนบัญชีเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์มีการกระจุกตัวในกลุ่มของผู้ฝากเงินรายย่อยมากกว่าผู้ฝากเงินรายใหญ่ และถ้าพิจารณาจำนวนบัญชีของผู้ฝากเงินที่มีขนาดไม่เกิน 1 ล้านบาท พบว่า ในปี 2552 ก็ยังคงมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 98.81 ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่สถาบันประกันเงินฝากทำการคุ้มครองเงินฝากของผู้ฝากเงินในวงเงินค่าประกัน 1 ล้านบาท ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถคุ้มครองผู้ฝากเงินรายย่อยที่มีสัดส่วนในการถือครองบัญชีเงินฝากในสัดส่วนที่สูงซึ่งครอบคลุมคนส่วนใหญ่ของประเทศ

ตารางที่ 2.4
แสดงสัดส่วนปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามขนาดเงินฝาก
ในช่วง พ.ศ. 2544-2552

	หน่วย: ร้อยละ								
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ไม่เกิน 1 ล้านบาท	6.43	6.32	7.73	6.91	6.61	6.73	7.18	6.96	7.20
100,001-200,000	4.27	4.22	4.79	4.38	4.16	4.19	4.39	4.40	4.50
200,001-500,000	7.61	7.72	8.52	8.04	7.69	7.71	8.05	8.20	8.44
500,001-1,000,000	7.92	8.11	8.46	8.28	7.98	7.82	8.01	8.75	8.91
1,000,001-10,000,000	34.28	33.86	32.58	33.48	31.82	31.14	30.67	31.13	30.07
เกินกว่า 10 ล้านบาทขึ้นไป	39.48	39.77	37.93	38.90	41.74	42.41	41.70	40.57	40.88
รวม (ร้อยละ)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (พันล้าน)	5,078	5,188	5,426	5,665	6,155	6,520	6,492	7,042	7,024

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2.5
แสดงสัดส่วนจำนวนบัญชีเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์แยกตามขนาดเงินฝาก
ในช่วง พ.ศ. 2544-2552

หน่วย: ร้อยละ

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ไม่เกิน 1 แสนบาท	91.33	91.43	91.28	91.60	92.13	92.49	92.69	92.29	92.16
100,001-200,000	3.33	3.25	3.45	3.21	3.01	2.90	2.84	2.97	3.02
200,001-500,000	2.60	2.61	2.71	2.59	2.44	2.34	2.30	2.42	2.49
500,001-1,000,000	1.18	1.20	1.18	1.17	1.10	1.03	1.00	1.11	1.14
1,000,001-10,000,000	1.43	1.40	1.28	1.32	1.22	1.14	1.08	1.12	1.10
เกินกว่า 10 ล้านบาทขึ้นไป	0.11	0.11	0.10	0.10	0.10	0.10	0.09	0.09	0.09
รวม (ร้อยละ)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (ล้านบาท)	47.4	49.0	54.9	56.8	62.4	68.2	73.3	75.3	76.1

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.1.5 ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรายธนาคารพาณิชย์

เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง ณ สิ้นเดือน ธันวาคม 2552 พบว่า ธนาคารกรุงเทพซึ่งเป็นธนาคารที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในธนาคารพาณิชย์ไทย ก็ยังคงมีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากมากที่สุดถึงร้อยละ 19.12 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ โดยเมื่อคิดเป็นปริมาณเงินแล้วประมาณ 1.34 ล้านล้านบาท รองลงมา ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ซึ่งมีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากร้อยละ 17.20 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ เมื่อคิดเป็นปริมาณเงินแล้วประมาณ 1.20 ล้านล้านบาท

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงขนาดของธนาคารกับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะมีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากมากกว่าร้อยละ 10 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากมากกว่าร้อยละ 3 แต่ถึงร้อยละ 10 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากไม่ถึงร้อยละ 3 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นจะสังเกตเห็นได้ว่าส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนเดียวกันกับเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์

เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งก็ไม่ได้แนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างเห็นได้ชัด ส่วนใหญ่ก็ยังคงรักษาส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของตนไว้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ที่เคยเป็นบริษัทเงินทุนมาก่อน ได้แก่ ธนาคารธนาชาติ ธนาคารเกียรตินาคินและธนาคารทีสโก้ ธนาคารพาณิชย์เหล่านี้มีแนวโน้มของส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าธนาคารเหล่านี้ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่นๆ ทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ⁴ รวมทั้งมีการดึงดูดผู้ฝากเงินด้วยวิธีการเสนอผลิตภัณฑ์การฝากเงินรูปแบบต่างๆตามกลยุทธ์ของแต่ละธนาคาร เช่น มีผลิตภัณฑ์เงินฝากรูปแบบใหม่ๆ เช่น การฝากประจำ Grow up fixed⁵ หรือ ซุปเปอร์ออมทรัพย์⁶ รวมทั้งมีผลิตภัณฑ์เงินฝากด้วยการพ่วงกับการลงทุนชนิดอื่นๆ เช่น ประกันชีวิตหรือกองทุนรวมซึ่งให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการฝากเงินแบบปกติของธนาคารพาณิชย์อื่นๆ

⁴ ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข

⁵ ผลิตภัณฑ์เงินฝากของธนาคารธนาชาติ

⁶ ผลิตภัณฑ์เงินฝากธนาคารทีสโก้

ตารางที่ 2.6
แสดงส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรายธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2552

หน่วย: ร้อยละ

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ธ.ขนาดใหญ่¹									
BBL	21.11	20.48	20.55	20.94	18.79	18.74	19.52	18.62	19.12
KTB	17.07	18.48	18.54	17.82	15.97	14.85	15.44	15.10	17.20
KBANK	13.09	12.57	12.63	12.46	11.20	11.53	12.08	13.76	13.92
SCB	11.83	10.96	11.19	11.03	10.11	12.10	13.08	12.97	13.56
รวม (ร้อยละ)	63.10	62.48	62.90	62.24	56.08	57.23	60.12	60.46	63.81
ธ.ขนาดกลาง²									
BAY	7.33	7.55	7.75	8.69	8.99	8.62	7.71	7.68	7.47
TMB	5.92	6.21	5.94	8.05	8.40	8.72	7.17	6.40	5.81
SCIB	5.16	8.14	7.50	6.80	6.21	5.43	5.14	4.88	4.62
TBANK	0.51	0.72	0.77	0.79	2.42	3.05	2.95	3.85	3.80
รวม (ร้อยละ)	18.93	22.62	21.96	24.34	26.02	25.83	22.97	22.81	21.69
ธ.ขนาดเล็ก³									
SCBT	1.14	0.99	0.85	0.82	1.42	1.11	1.42	1.84	1.57
CIMB	3.33	3.77	3.62	3.26	3.16	2.78	2.56	2.27	1.26
UOBT	2.75	2.67	2.62	2.44	2.48	2.30	2.44	2.30	2.14
TISCO	0.73	0.61	0.68	0.69	0.56	0.62	0.55	0.84	0.81
KK	0.47	0.40	0.36	0.58	0.68	0.65	0.64	1.01	1.08
รวม (ร้อยละ)	8.41	8.45	8.13	7.79	8.30	7.46	7.60	8.26	6.87
รวม (พันล้านบาท)	5,078	5,188	5,426	5,665	6,155	6,520	6,492	7,042	7,024

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและงบการเงินของธนาคารแต่ละแห่ง

¹ธนาคารขนาดใหญ่ ประกอบด้วยธนาคารที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป ของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ ณ. สิ้นปี 2552

²ธนาคารขนาดกลาง ประกอบด้วยธนาคารที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 3 แต่ไม่ถึงร้อยละ 10 ของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ ณ. สิ้นปี 2552

³ธนาคารขนาดเล็ก ประกอบด้วยธนาคารที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ ณ. สิ้นปี 2552

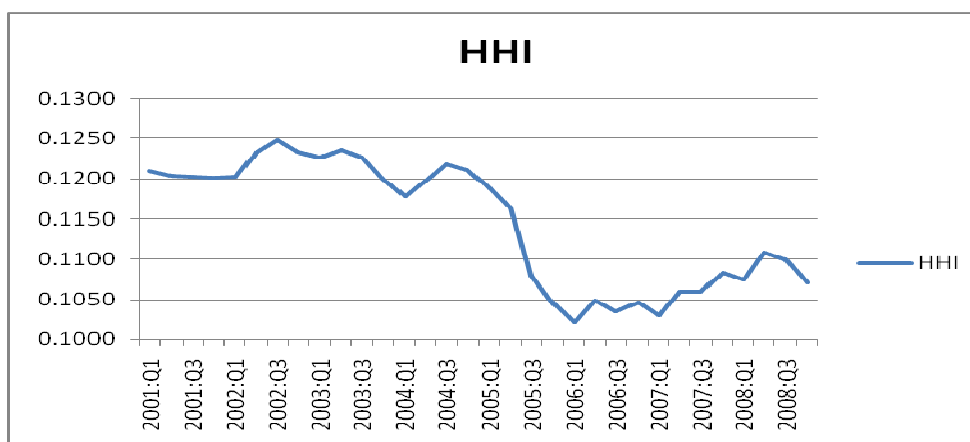
2.1.6 ระดับการแข่งขันของระบบธนาคารพาณิชย์

เมื่อพิจารณาระดับการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์จาก Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ดังภาพที่ 2.2 พบว่า ดัชนี HHI มีค่าระหว่าง 0.10-0.13 แสดงให้เห็นว่าระบบธนาคารพาณิชย์ยังมีการแข่งขันที่น้อยอยู่เนื่องจากยังคงมีระดับการกระจุกตัวของเงินฝากแต่ละระดับการกระจุกตัวนั้นไม่สูงมากนัก ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 2.6 ธนาคารขนาดใหญ่สามารถครอบครองส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากมากกว่าร้อยละ 10 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีส่วนแบ่งการตลาดประมาณร้อยละ 5 ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีส่วนแบ่งการตลาดไม่ถึงร้อยละ 3 ของปริมาณเงินฝากทั้งหมดในระบบธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นเมื่อธนาคารพาณิชย์มีระดับการกระจุกตัวหรือมีการแข่งขันกันที่ต่ำทำให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากมากจึงมีอำนาจตลาด สามารถที่จะกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบได้ โดยเฉพาะการกำหนดทิศทางของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ รวมทั้งค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่มีอำนาจตลาดนั้นมักจะเป็นผู้นำในการขึ้นหรือลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ จากนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีอำนาจตลาดน้อยกว่าก็จำเป็นต้องขึ้นหรือลงอัตราดอกเบี้ยตามเพื่อที่จะรักษารฐานลูกค้าและต้นทุนของตนเอง

ภาพที่ 2.2

แสดง Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ของธนาคารพาณิชย์

ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2551

ที่มา: จากการคำนวณ

2.2 การเปิดเผยข้อมูลของธนาคารพาณิชย์

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร นอกจากให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องลงพิมพ์ข้อมูลข่าวสารของสถาบันการเงินในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ยังต้องมีการจัดข้อมูลข่าวสารของสถาบันการเงินไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูหรือค้นคว้า รวมทั้งถ้าประชาชนขอข้อมูลข่าวสารของสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ภายในระยะเวลาอันควร เว้นแต่จะขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร โดยข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ โดยที่ไม่ต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก หรือรวบรวมขึ้นใหม่ ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นนอกจากอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆ ของสถาบันการเงินแล้ว ยังครอบคลุมไปถึงข้อมูลที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของสถาบันการเงินด้วยเช่นกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของสถาบันการเงินและให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น

อย่างไรก็ตาม ข้อบังคับและประกาศของหน่วยงานต่างๆ ก็มีส่วนสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องและมีความโปร่งใสมากขึ้น เช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนและระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องส่งรายงานงบการเงินรายไตรมาสให้แก่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งงบการเงินดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบและสอบทวนจากผู้สอบบัญชีก่อนจะส่งมาให้กับคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อเผยแพร่ให้กับประชาชนต่อไป ดังนั้นข้อมูลทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ส่งให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์นั้นต้องมีความถูกต้องและความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยงบการเงินรายไตรมาสของธนาคารพาณิชย์เหล่านี้สามารถเข้าไปดูได้ที่ website ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (<http://www.sec.or.th>) ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทย⁷ ก็ได้มีประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีความโปร่งใสในด้านข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนและข้อมูลความเสี่ยงเพื่อให้บุคคลภายนอกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาดใช้ในการประเมินความเสี่ยง

⁷ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 25/2552 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

ของธนาคารพาณิชย์โดยให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนภายใน 4 เดือนหลังจากวันสิ้นสุดงวดและให้ธนาคารพาณิชย์เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดไว้บน website ของธนาคารพาณิชย์

สำหรับข้อมูลทางการเงินที่เปิดเผยใน Website ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งนั้น พบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่สำคัญมากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ (บุญทริกา ใจกระจ่าง, 2546:92-93) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของกิจการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าธนาคารขนาดใหญ่มีความได้เปรียบในเรื่องของฐานข้อมูล ความพร้อมของบุคลากรและต้นทุนในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลที่มากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จึงสามารถเปิดเผยข้อมูลทางการเงินได้ครอบคลุมกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 2.7 ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่สำคัญไว้อย่างครบถ้วนใน Website ของธนาคารพาณิชย์ ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่สำคัญไว้ไม่ครบถ้วน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะไม่ได้มีการจัดทำข้อมูลทางการเงินเหล่านั้น หรือ ในกรณีของธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดและธนาคารยูโอบี ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับราคาและปริมาณซื้อขายหลักทรัพย์เนื่องจากธนาคาร 2 แห่งนี้ได้ยื่นขอลถอนหุ้นจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสมัครใจเพราะไม่มีความประสงค์จะระดมทุนเพิ่มเติมผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งได้เปิดเผยไว้บน Website เหมือนกัน ได้แก่ งบการเงินรายไตรมาส รายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน (รพ 1.1) และการเปิดเผยข้อมูลการดำรงเงินกองทุนตามหลักการของ Basel II ซึ่งข้อมูลทางการเงินเหล่านี้ก็เพียงพอสำหรับนักลงทุนและบุคคลทั่วไปที่จะสามารถรับรู้ถึงผลการดำเนินงาน เงินกองทุนและข้อมูลความเสี่ยงต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งได้จาก Website ของธนาคารพาณิชย์เหล่านี้

ตารางที่ 2.7

แสดงการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่สำคัญบน Website ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง

	รายงานประจำปี	งบการเงินรายไตรมาส	แบบ 56-1	แบบ ธพ. 1.1	การเปิดเผยข้อมูลการดำรงเงินกองทุน	อันดับความน่าเชื่อถือ	ราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์
BBL	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
KTB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kbank	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
SCB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
BAY	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
TMB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
SCIB		✓	✓	✓	✓	✓	✓
SCBT		✓		✓	✓		
CIMB	✓	✓		✓	✓		
UOBT	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

ที่มา: Website ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง

บทที่ 3

ภาพรวมพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในช่วงวิกฤติ

และระบบการคุ้มครองเงินฝากในประเทศไทย

ในบทนี้จะกล่าวถึงภาพรวมพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาของไทยว่ามีการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างไร และกล่าวถึงที่มาของการนำระบบการคุ้มครองเงินฝากมาใช้ในประเทศไทยว่าได้เริ่มมีการนำระบบการคุ้มครองเงินฝากมาใช้เมื่อใด ใครบ้างที่ได้รับการคุ้มครองและคุ้มครองเงินฝากจำนวนเท่าใดบ้าง

3.1 พฤติกรรมของผู้ฝากเงินในช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (กรัณท์รัตน์ นาขวา, 2547:15-26)

เริ่มจากในปี 2522 บริษัทราชาเงินทุนซึ่งเป็นบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ได้ปล่อยกู้ให้แก่บริษัทในเครือและลูกค้าเพื่อมาซื้อหุ้นของบริษัทราชาเงินทุนเองซึ่งทำให้ราคาหุ้นของบริษัทราชาเงินทุนเพิ่มสูงขึ้นมาก แต่เนื่องจากมีการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ราคาหุ้นจึงตกลงในเวลาต่อมาโดยตกลงต่ำกว่าราคาที่เราไว้คือ 100 บาท ทำให้ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง กล่าวคือ มีสินทรัพย์ไม่เพียงพอในการชำระหนี้สินให้แก่ลูกค้าที่ถือตัวสัญญาใช้เงินของบริษัท ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกและความไม่มั่นใจต่อบริษัทเงินทุนอื่นๆ เพราะได้รับผลกระทบจากการที่รัฐบาลสั่งปิดบริษัทราชาเงินทุน เป็นเหตุให้ผู้ฝากเงินมีการเคลื่อนย้ายเงินฝากของตนมาฝากยังธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มากขึ้น (ทวีศักดิ์ มานะกุล และคณะ, 2551: ออนไลน์)

ต่อมาในปี 2526 สถาบันการเงินบางแห่งก็ยังคงประสบกับปัญหานี้สูง ขาดสภาพคล่องและปัญหาความไม่พอเพียงของเงินกองทุนอยู่ ส่งผลให้ผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นต่อระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้มีมาตรการเข้าช่วยเหลือ ได้แก่ การขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ให้กับสถาบันการเงินที่มีปัญหาไม่ให้เรียกคืนเงินกู้ระหว่างกัน ให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ธนาคารกรุงไทยเพื่อไปปล่อยกู้ให้กับสถาบันการเงินที่มีปัญหาและตั้งกองทุนเสริมสภาพคล่องเพื่อเรียกความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินกลับคืนมา แต่การช่วยเหลือนี้ก็ไม่สามารถเรียกความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินกลับคืนมาได้เนื่องจากกระทรวงการคลังยังคงสั่งระงับการดำเนินงาน

และปิดกิจการบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ถือตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนเหล่านั้นขาดความเชื่อมั่น แล้วแห่ไถ่ถอนตั๋วสัญญาใช้เงินก่อนครบกำหนดเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าผู้ฝากเงินจะได้รับความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลในการไถ่เก็ลและชำระคืนตั๋วสัญญาใช้เงิน แต่การที่รัฐบาลไม่มีระบบประกันเงินฝากที่ชัดเจน ทำให้ผู้ฝากเงินยังคงไม่มั่นใจเมื่อเกิดข่าวความไม่มั่นคงของสถาบันการเงิน จึงทำการไถ่ถอนตั๋วสัญญาใช้เงินทั้งที่ยังไม่ครบกำหนดไถ่ถอนเนื่องจากอาจได้รับคืนเงินฝากไม่ครบตามจำนวนหรืออาจได้รับคืนล่าช้าเหมือนเช่นตอนปิดบริษัทราชาเงินทุนได้⁸

ในช่วงปี 2530 - 2539 เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ภาคเอกชนมีความต้องการเงินทุนเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องเพิ่มการกู้ยืมจากต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาระบบการเงิน (Financial System Development Plan) ในปี 2533 ซึ่งรวมถึงการใช้นโยบายเปิดเสรีทางการเงิน แต่ในขณะนั้นประเทศไทยยังขาดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลและติดตามฐานะของสถาบันการเงินที่ดี ทำให้สถาบันการเงินทั้งหลายทั้งธนาคารพาณิชย์และวิเทศธนกิจมีการปล่อยสินเชื่อในระดับที่สูงมีการระดมเงินทุนจากต่างประเทศมาลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ส่งผลให้ราคาอสังหาริมทรัพย์และที่ดินเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง นักลงทุนก็แห่ไปลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เพื่อเก็งกำไร แต่เมื่อธุรกิจเริ่มถึงจุดอิ่มตัว เกิดปัญหาการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนไม่คุ้มทุน ทำให้คนที่ทำธุรกิจเหล่านี้ไม่สามารถใช้คืนเงินกู้แก่สถาบันการเงินได้ ก่อให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระดับสูง ประกอบกับการถูกโจมตีค่าเงินบาทอย่างหนัก จนเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 จึงต้องประกาศลอยตัวค่าเงินบาท ยังเป็นการซ้ำเติมปัญหาให้กับสถาบันการเงินเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชย์การ ซึ่งภายหลังจากมีข่าวเกี่ยวกับความไม่มั่นคงของธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชย์การและบริษัทเงินทุน ถึงแม้ว่ารัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้ามาช่วยเหลือแต่ก็ไม่ทำให้ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อสถาบันการเงินเหล่านี้ดีขึ้น เกิดการแตกตื่นถอนเงินโดยเคลื่อนย้ายเงินฝากมายังธนาคารพาณิชย์ และเมื่อมีข่าวเกี่ยวกับความไม่มั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทยบางแห่ง ผู้ฝากเงินก็มีการเคลื่อนย้ายเงินมายังธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และสาขานาคาร

⁸ ภายหลังจากที่บริษัทราชาเงินทุนถูกสั่งปิดกิจการ รัฐบาลให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถือสัญญาใช้เงินของบริษัทราชาเงินทุนที่สุจริตและไม่มีการผูกพันกับบริษัทราชาเงินทุน ให้ได้รับคืนเงินต้นร้อยละ 20 ของจำนวนเงินหน้าตั๋ว

พาณิชย์ต่างประเทศ (กรัณท์รัตน์ นาขวา, 2547: 4-6) ส่งผลให้สถาบันการเงินที่ถูกถอนเงินออกขาดสภาพคล่องอย่างมาก จนบางแห่งต้องถูกระงับการดำเนินงานไป จึงเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จากวิกฤตการณ์การเงินและเศรษฐกิจที่ผ่านมา ผู้ฝากเงินมีการตื่นตระหนกและแห่ถอนเงินออกจากสถาบันการเงินที่มีความเสี่ยงและนำเงินไปฝากไว้กับสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงเมื่อพบว่าสถาบันการเงินแห่งนั้นมีความเสี่ยงหรือจะถูกปิดกิจการ ซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มปัญหาให้กับสถาบันการเงินที่กำลังประสบปัญหาอยู่ ถึงแม้ว่ารัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีมาตรการต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือ ใกล้เคียงและบรรเทาไม่ให้นักชนมีการแตกตื่นแห่ถอนเงิน แต่เนื่องจากไม่มีระบบการคุ้มครองเงินฝากอย่างเป็นทางการ ทำให้ผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นว่าเงินฝากของตนจะได้รับการชำระคืน รวมทั้งจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต พบว่า ผู้ฝากเงินมักจะได้รับการคืนเงินไม่ครบจำนวนหรือมีความล่าช้าที่จะได้รับเงินคืน เช่น ในกรณีบริษัทราชาเงินทุน ผู้ถือตั๋วสัญญาใช้เงินได้รับคืนเพียงร้อยละ 20 ของจำนวนเงินหน้าตั๋ว หรือในกรณีช่วงวิกฤตการณ์ปี 2540 ภายหลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งระงับการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน 16 แห่ง รัฐบาลได้เข้าช่วยเหลือ โดยการให้ผู้ถือตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนเหล่านี้สามารถแลกเปลี่ยนเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจได้ สำหรับเงินฝากที่ต่ำกว่า 1 ล้านบาทสามารถแลกเปลี่ยนเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจอายุ 6 เดือน เงินฝากตั้งแต่ 1-10 ล้านบาท แลกเปลี่ยนเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินอายุ 3 ปีและเงินฝากเกิน 10 ล้านบาท แลกเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินอายุ 5 ปี (กรัณท์รัตน์ นาขวา, 2547: 23) ดังนั้นเมื่อผู้ฝากเงิน พบว่าสถาบันการเงินมีความเสี่ยง มักจะตื่นตระหนกและแห่ถอนเงินออก ถึงแม้ว่ารัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีมาตรการต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือใกล้เคียงแล้วก็ตาม

3.2 ความเป็นมาของระบบคุ้มครองเงินฝากในประเทศไทย

ทวิศักดิ์ มานะกุล และคณะ (2551:4) กล่าวว่าไว้ว่า แนวคิดในการก่อตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝากในประเทศไทยนั้นเริ่มมาจากวิกฤตการณ์บริษัทราชาเงินทุนในปี 2522 ซึ่งวิกฤตการณ์นี้ทำให้ภาครัฐเริ่มมาตระหนักถึงความจำเป็นที่จะนำระบบประกันเงินฝากมาใช้เนื่องจากมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลใช้ในช่วงวิกฤตการณ์นั้นไม่สามารถที่จะเรียกความเชื่อมั่นใจของผู้ฝากเงินกลับคืนมาได้โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมาศึกษาและดำเนินการยกร่าง พ.ร.บ. สถาบันประกันเงินฝาก

ต่อมาในปี 2526 ก็มีวิกฤตการณ์ทางการเงินอีกครั้งหนึ่ง สถาบันการเงินมีปัญหาหนี้สูญขาดสภาพคล่องและปัญหาความไม่พอเพียงของเงินทุน ทำให้ผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นต่อสถาบันการเงินจึงได้มีการเสนอร่างกฎหมายสถาบันประกันเงินฝากต่อรัฐสภา ในเวลาเดียวกันได้มีการแก้ไข พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2528 เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน แต่ก็ได้มีการยกเลิกร่าง พ.ร.บ. สถาบันประกันเงินฝากภายหลัง

อย่างไรก็ตาม วิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 มีความรุนแรงและลุกลามไปทั่ว ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกและแห่ถอนเงินเป็นจำนวนมาก จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่และระบบการเงินนั้นมีความสั่นคลอนอย่างมาก ดังนั้นในวันที่ 5 สิงหาคม 2540 รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีจึงได้ประกาศรับประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ในสถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศอย่างเต็มจำนวน (Blanket Guarantee) พร้อมทั้งคอกเบี้ยเพื่อเรียกความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ที่มีต่อระบบสถาบันการเงินกลับคืนมาจากความตื่นตระหนกในช่วงเวลานั้น ทั้งนี้กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานการคุ้มครองเงินฝาก โดยให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินทำ หน้าที่เปรียบเสมือนสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ต่อมาในปี 2546 รัฐบาลได้ยกเลิกการรับประกันเจ้าหนี้และผู้ฝากเงินที่มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศ เพื่อต้องการคุ้มครองเฉพาะผู้ฝากเงินในประเทศเท่านั้น (กรัณรัตน์ นานา, 2547: 25-26)

ต่อมากระทรวงการคลังได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะนำระบบคุ้มครองเงินฝากแบบชัดเจน (Explicit Guarantee) มาใช้กับประเทศไทย จึงได้มีการศึกษาและยกร่างกฎหมายสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝากตามที่กระทรวงการคลังเสนอเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2551 เป็นต้นไป ซึ่งตามบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติไว้ว่า ปีแรกของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก สถาบันคุ้มครองเงินฝากจะให้ความคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวนและจะทยอยลดการจ่ายคืนเงินผู้ฝากเงินเหลือ 1 ล้านบาทในปีที่ 5 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1
แสดงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินผู้ฝากเงินตามพระราชบัญญัติ
สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551

ปีที่	ระยะเวลา	จำนวนเงินที่จ่ายเงิน(ล้านบาท)
1	11 ส.ค.51-10ส.ค.51	เต็มจำนวน
2	11 ส.ค.52-10 ส.ค.53	100
3	11 ส.ค.53-10 ส.ค.54	50
4	11 ส.ค.54-10 ส.ค.55	10
5	11 ส.ค.55 เป็นต้นไป	1

ที่มา: สถาบันคุ้มครองเงินฝาก

การทยอยลดวงเงินจ่ายเงินผู้ฝากเงินลงในระยะเวลา 4 ปีแรก มีเจตนาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ฝากเงินมีช่วงระยะเวลาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ลดการตื่นตระหนก และมีเวลาทำความเข้าใจกับระบบคุ้มครองเงินฝาก ในขณะที่เดียวกันสถาบันการเงินจะมีเวลาในการเตรียมตัวเพื่อรองรับระบบใหม่อย่างน้อยในช่วง 2 ปีแรก อย่างไรก็ตามการให้การคุ้มครองแบบจำกัดวงเงิน 1 ล้านบาทเป็นจำนวนเงินที่มีความเหมาะสมเนื่องจากวงเงินคุ้มครองจะคุ้มครองผู้ฝากเงินได้ถึงประมาณร้อยละ 98⁹ ของจำนวนบัญชีเงินฝากทั้งระบบ ซึ่งครอบคลุมผู้ฝากเงินรายย่อยซึ่งเป็นผู้ฝากเงินส่วนใหญ่ของประเทศ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินในสหรัฐอเมริกาที่ได้ลุกลามไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินโดยขาดหลักเกณฑ์และการกำกับดูแลที่เข้มงวด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินในสถาบันการเงิน โดยหนึ่งในมาตรการที่หลายๆ ประเทศใช้กันเพื่อรักษาระดับความเชื่อมั่นของประชาชน คือ การเพิ่มวงเงินคุ้มครองหรือคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวน

⁹ ดูเพิ่มเติมที่หน้า 11

สำหรับประเทศไทยนั้น ทางกระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกำหนดจำนวนเงินฝากที่ได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้น พ.ศ. 2552 เพื่อขยายวงเงินคุ้มครองเงินฝากจากในปีที่ 2 ที่คุ้มครองเงินฝาก 100 ล้านบาท และ ปีที่ 3 ที่คุ้มครองเงินฝาก 50 ล้านบาทเป็นคุ้มครองเต็มจำนวน ส่วนปีที่ 4 จะมีการคุ้มครองเงินฝาก 50 ล้านบาทและปีที่ 5 จะคุ้มครองเงินฝาก 1 ล้านบาทเช่นเดิม ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

แสดงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินผู้ฝากเงินตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดจำนวนเงินที่ได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้น พ.ศ. 2552

ปีที่	ระยะเวลา	จำนวนเงินที่จ่ายคืน(ล้านบาท)
1	11 ส.ค.51-10ส.ค.51	เต็มจำนวน
2	11 ส.ค.52-10 ส.ค.53	เต็มจำนวน
3	11 ส.ค.53-10 ส.ค.54	เต็มจำนวน
4	11 ส.ค.54-10 ส.ค.55	50
5	11 ส.ค.55 เป็นต้นไป	1

ที่มา: สถาบันคุ้มครองเงินฝาก

บทที่ 4

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวินัยตลาดในภาคธนาคารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในสถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งสรุปข้อแตกต่างระหว่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวินัยตลาด

Lane (1993) และ Peria and Schmukler (2001) ได้กล่าวไว้ว่า วินัยตลาดในภาคธนาคาร หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ผู้ฝากเงิน ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้ ต้องเผชิญกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นจากการที่ธนาคารพาณิชย์ไปประกอบธุรกรรมที่มีความเสี่ยง เช่น นำเงินฝากไปปล่อยสินเชื่อให้แก่ธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงหรือนำไปลงทุนในกิจการที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อหวังผลตอบแทนที่สูงโดยเฉพาะธนาคารที่มีฐานะทางการเงินที่ไม่ค่อยดี ดังนั้น ผู้ฝากเงิน ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้จึงควรมีความระมัดระวังและเฝ้าติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคาร เมื่อพบว่าธนาคารใดมีความเสี่ยงสูง ผู้ฝากเงินควรที่จะลงโทษธนาคารที่มีความเสี่ยงสูงนี้ด้วยการถอนเงินออกหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยกับความเสี่ยงที่ได้รับ ซึ่งการลงโทษนี้จะเป็นสัญญาณเตือนแก่ธนาคารที่มีความเสี่ยงให้มีความระมัดระวังในการดำเนินธุรกรรมต่างๆ และพยายามปรับลดความเสี่ยงของตนเพื่อเรียกความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ฝากเงิน ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้ของตนว่าธนาคารจะยังคงสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

Lane (1993) กล่าวไว้ว่า วินัยตลาดจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีเงื่อนไข 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ตลาดการเงินจะต้องมีการเปิดอย่างเสรีเพื่อให้อัตราดอกเบี้ยสามารถตอบสนองต่อระดับและธรรมชาติของการกู้ยืมหรือเงินฝากได้ โดยธนาคารสามารถปล่อยกู้ให้ผู้กู้รายใดก็ได้ หรือผู้ฝากเงินสามารถฝากเงินกับธนาคารใดก็ได้โดยที่ไม่มีข้อจำกัด รวมทั้งทางการจะต้องไม่มีกฎระเบียบมาบงกชในการทำธุรกรรมต่างๆของธนาคาร เช่น การจำกัดเขตพื้นที่ใน

การทำธุรกรรมต่างๆ หรือจำกัดประเภทของธุรกิจที่อนุญาตให้ทำเพราะจะทำให้ธนาคารบางแห่งที่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกรรมได้หลากหลายประเภทและพื้นที่จะสามารถสร้างอำนาจทางการตลาดได้เหนือกว่าคู่แข่ง และความสามารถของตลาดในการแบ่งแยกธนาคารที่มีความเสี่ยงสูงและต่ำก็ลดลง ส่งผลให้วินัยตลาดขาดประสิทธิภาพได้

2. ตลาดการเงินควรที่จะมีข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์ โดยที่ผู้ฝากเงินจะต้องมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของธนาคารอย่างเพียงพอต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงิน แต่ส่วนใหญ่ธนาคารที่ฐานะทางการเงินไม่ดีมักจะมีการปกปิดบัญชีหรือตกแต่งบัญชีเพื่อให้สาธารณชนรับรู้ว่าคุณภาพของธนาคารยังคงมีฐานะทางการเงินที่ดีอยู่ ซึ่งส่งผลให้วินัยตลาดขาดประสิทธิภาพได้เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งปัญหานี้สามารถแก้ไขโดยการพัฒนาคุณภาพและกระบวนการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและเปิดเผยสู่สาธารณชนด้วยความโปร่งใส
3. ทางการจะต้องไม่มีมาตรการใดๆ เข้าไปช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ที่มีปัญหาไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพราะถ้าทางการเข้าช่วยเหลือธนาคารที่มีปัญหา ผู้ฝากเงินจะขาดแรงจูงใจในการระมัดระวังและเฝ้าติดตามฐานะทางการเงินและการทำธุรกรรมต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์ มากไปกว่านั้นธนาคารพาณิชย์เองก็อาจจะมีพฤติกรรมที่ไม่พยายามรักษาความน่าเชื่อถือของตนเองด้วยการไปทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงมากขึ้นเพื่อหวังผลตอบแทนที่สูงขึ้นจากการทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงนั้นๆ
4. ผู้ฝากเงินจะต้องตอบสนองต่อความเสี่ยงของธนาคารด้วยการถอนเงินหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ขณะที่ธนาคารจะต้องตอบสนองต่อสัญญาณของผู้ฝากเงิน โดยการพยายามปรับลดความเสี่ยงของตนเพื่อเรียกความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินกลับคืนมา แต่อย่างไรก็ตาม ธนาคารสามารถปรับลดความเสี่ยงของตนก่อนที่จะได้รับสัญญาณเตือนจากผู้ฝากเงินได้เนื่องจากธนาคารมีข้อมูลข่าวสารที่มากกว่าผู้ฝากเงิน กล่าวคือ ธนาคารรู้ถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของตนจากการทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ดังนั้นหากธนาคารรู้ว่าฐานะทางการเงินของตนเริ่มไม่ดีและทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ธนาคารควรที่จะพยายามปรับลดความเสี่ยงของตนก่อนที่จะได้รับสัญญาณเตือนจากผู้ฝากเงินได้ เพราะหากผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารที่มีความเสี่ยงสูง มันเป็นเรื่องยากที่จะเรียกความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินกลับคืนมา

สำหรับประโยชน์จากการที่ผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดนั้น Peria and Schmukler (2001) ได้กล่าวไว้โดยสรุป ดังต่อไปนี้

1. วินัยตลาดจะช่วยลดปัญหา Moral Hazard จากการที่รัฐบาลมีการรับประกันเงินฝากของธนาคารที่มีความเสี่ยงด้วยการที่ผู้ฝากเงินยังคงเฝ้าติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และลงโทษธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงด้วยการถอนเงินออกหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น
2. วินัยตลาดจะช่วยปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคาร เนื่องจากผู้ฝากเงินมองว่าธนาคารที่ไม่มีประสิทธิภาพจะเป็นธนาคารที่มีความเสี่ยงและไม่มั่นคง ดังนั้นจึงอาจจะลงโทษด้วยการถอนเงินออกหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงได้ จึงเป็นแรงผลักดันให้ธนาคารที่ไม่มีประสิทธิภาพนี้พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพของตน
3. วินัยตลาดจะช่วยลดต้นทุนในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ได้ ถ้าทางการให้อำนาจแก่กลไกตลาดในการทำหน้าที่ในการแบ่งแยกระหว่างธนาคารที่มีความเสี่ยงต่ำและธนาคารที่มีความเสี่ยงสูงออกจากกัน ซึ่งกลไกตลาดสามารถทำหน้าที่ได้ดีกว่าและตอบสนองต่อพฤติกรรมของธนาคารได้รวดเร็วกว่าการควบคุมโดยทางการ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์มักจะเน้นไปที่การทดสอบว่าผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยได้มีทำการศึกษาวินัยตลาดกันในหลายๆประเทศ เช่น Barajas and Steiner (2000) ได้ทำการศึกษาวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในประเทศโคลัมเบีย Mondschean and Opiela (1999) ได้ทำการศึกษาและทดสอบวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในประเทศโปแลนด์ก่อนและหลังการมีระบบประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการ ส่วน Peria and Schmukler (2001) ได้ทำการศึกษาวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในประเทศอาเจนตินา ชิลีและเม็กซิโก ทั้งก่อนและหลังมีระบบประกันเงินฝาก และก่อน ระหว่างและหลังวิกฤตการณ์สถาบันการเงิน ในขณะที่ Demirguc-Kunt and Huizinga (2004) ได้ทำการศึกษาวินัยตลาดของผู้ฝากเงินทั้งประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาจำนวน 52 ประเทศในลักษณะ Cross-country

โดยงานศึกษา 4 งานศึกษาข้างต้น จะทำการทดสอบวินัยตลาดซึ่งพิจารณาจากการตอบสนองของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากต่อความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ โดยมีสมมติฐานว่า ถ้าผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดจะต้องลงโทษธนาคารด้วยถอนเงินออกหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นจากธนาคารที่มีความเสี่ยงหรือฐานะทางการเงินไม่ดี ดังนั้น ความเสี่ยงของธนาคารจึงควรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและมีทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝาก จึงจะสามารถสรุปได้ว่าผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ได้ซึ่งสมมติฐานนี้สอดคล้องกับงานศึกษาของ Park and Peristiani (1998) ที่ทำการทดสอบวินัยตลาดของผู้ฝากเงินใน Thrift ด้วยการหาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสความน่าจะเป็นที่ Thrift จะล้มละลายกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและปริมาณของเงินฝากที่ไม่ได้รับการประกัน โดยเขาพบว่าโอกาสความน่าจะเป็นที่ Thrift จะล้มละลายมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยในทิศทางเดียวกันและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากในทิศทางตรงกันข้ามแสดงว่าผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดในการฝากเงินกับ Thrift โดยถ้าธนาคารพาณิชย์ใดมีความน่าจะเป็นที่จะล้มละลายสูง ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยกับความเสี่ยงที่ธนาคารพาณิชย์นั้นจะล้มละลาย

อย่างไรก็ตาม ตัวแปรที่สามารถสะท้อนถึงความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์นั้นก็มีการใช้ด้วยกันหลากหลายตัวแปรเพื่อสะท้อนความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านต่างๆ อาทิ เช่น ในด้านความพอเพียงของเงินทุน ก็จะมีการใช้อัตราส่วนเงินทุนต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์รวม ในด้านคุณภาพของสินทรัพย์ ก็จะมีการใช้อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม ในด้านการจัดการ ก็จะมีการใช้อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม ในด้านความสามารถในการทำกำไร ก็จะมีการใช้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ในด้านสภาพคล่อง ก็จะมีการใช้อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตราส่วนเงินสดต่อสินทรัพย์รวม มากไปกว่านั้นก็ยังมีตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค เช่น อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ รายได้ประชาชาติต่อหัว อัตราการว่างงานและขนาดของสินทรัพย์ของธนาคาร

โดยจากผลการศึกษาของทั้ง 4 งานศึกษาข้างต้นสามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรที่แสดงถึงความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านต่างๆ กับส่วนต่างของอัตรดอกเบี้ยและอัตรการเจริญเติบโตของเงินฝาก ได้ดังต่อไปนี้

ด้านความพอเพียงของเงินทุน ทั้ง 4 งานศึกษาพบในลักษณะเดียวกันว่า อัตรส่วนเงินทุนต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตรส่วนเงินกองทุนขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตรการเจริญเติบโตของเงินฝากขณะที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างของอัตรดอกเบี้ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีเงินทุนเพียงพอที่จะรองรับธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ได้ตามที่ผู้ฝากเงินต้องการ ผู้ฝากเงินก็จะไม่ลงโทษโดยการถอนเงินออกหรือเรียกอัตรดอกเบี้ยที่สูงขึ้นจากธนาคารที่มีเงินทุนสูงเพราะมีความเชื่อมั่นต่อฐานะทางการเงินของธนาคาร

ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่า อัตรส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์รวมไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติในงานของ Barajas and Steiner (2000) แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรการเจริญเติบโตของเงินฝากและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนต่างของอัตรดอกเบี้ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในงานศึกษาของ Peria and Schmukler (2001) แสดงว่าธนาคารที่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในสัดส่วนที่สูงย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายสูง ดังนั้นผู้ฝากเงินจึงลงโทษโดยการถอนเงินออกหรือเรียกอัตรดอกเบี้ยที่สูงเพื่อมาชดเชยกับความเสี่ยงที่ตนจะต้องร่วมแบกรับไว้

ด้านการจัดการ พบว่า อัตรส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมในงานของ (Demirguc-Kunt and Huizinga (2004) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตรการเจริญเติบโตของเงินฝากขณะที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างของอัตรดอกเบี้ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าธนาคารที่มีการบริหารจัดการที่ดี คือ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่ำก็สามารถดึงดูดเงินฝากได้ดีและจ่ายอัตรดอกเบี้ยที่ต่ำ

ด้านความสามารถในการทำกำไร พบว่า อัตรส่วนผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในงานของ Barajas and Steiner (2000) แต่ในงานของ Demirguc-Kunt and

Huizinga (2004) และ Peria and Schmukler (2001) พบว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากขณะที่ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าธนาคารที่มีความสามารถในการทำกำไรได้ดีจากสินทรัพย์ที่มีอยู่ยอมทำให้ผู้ฝากเงินมีความเชื่อมั่นที่จะยังคงฝากเงินไว้และไม่ต้องการอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง

ด้านสภาพคล่อง พบว่า ทั้ง 3 งานศึกษาของ Mondschean and Opiela (1999) ที่ใช้สภาพคล่องเป็นตัวแปรหนึ่งที่สะท้อนความเสี่ยงของธนาคาร ทั้งที่ใช้อัตราส่วนเงินสดต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมก็มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากขณะที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ธนาคารที่มีสภาพคล่องที่ดีย่อมทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารเพราะผู้ฝากเงินสามารถที่จะถอนเงินเมื่อไหร่ก็ได้ตามความต้องการจากธนาคารที่มีสภาพคล่องที่ดี

มากไปกว่านั้นก็มีตัวแปรที่แสดงลักษณะเฉพาะของแต่ละธนาคาร ได้แก่ ตัวแปรที่แสดงถึงขนาดของธนาคาร โดย Barajas and Steiner (2000) พบว่าขนาดของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากและ Mondschean and Opiela (1999) พบว่าขนาดของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก แสดงว่าทั้งผู้ฝากเงินในประเทศโคลัมเบียและประเทศโปแลนด์ยังคงรับรู้และตระหนักถึง too big to fail อยู่

สำหรับในงานของ (Demirguc-Kunt and Huizinga, 2004) ได้ใส่ตัวแปรทางมหภาคอื่นๆ เข้าไปในสมการเพื่อประมาณค่าหาความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝาก ซึ่งผลการศึกษา พบว่า

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก แสดงว่า เมื่อเศรษฐกิจมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงอัตราดอกเบี้ยจะเพิ่มสูงขึ้นในสัดส่วนที่มากกว่าอัตราผลตอบแทนของตัวเงินคลังที่มีระยะเวลาไปถอนเท่ากันแต่อย่างไรก็ตามก็

ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝาก

อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก แสดงว่าในช่วงที่อัตราเงินเฟ้อสูง อัตราดอกเบี้ยก็จะต่ำเนื่องจาก ในภาวะเงินเฟ้อ คนต้องการถือเงิน เพื่อจับจ่ายใช้สอยมากทำให้ความต้องการในการออมลดลง ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจึงลดลง

อย่างไรก็ตามการศึกษาของทั้ง 5 งานวิจัยนี้ยังมีการใช้แค่เพียงตัวแปรทางด้านงบดุลและงบกำไรขาดทุนของธนาคารที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคาร ซึ่งตัวแปรทางด้านบัญชีเหล่านี้ก็อาจจะมีการบิดเบือนไปจากความเป็นจริงได้โดยเฉพาะตัวแปรที่แสดงถึงความพอเพียงของเงินทุนและคุณภาพของสินทรัพย์ซึ่ง ได้แก่ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากธนาคารที่มีความเสี่ยงมักต้องการให้ผู้ฝากเงินมีความเชื่อมั่นที่จะทำธุรกรรมกับธนาคารของตน บางครั้งจึงทำการปรับแต่งบัญชีของตน ดังนั้นตัวแปรทางบัญชีเหล่านี้จึงอาจจะไม่ใช่ตัวแปรที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารได้อย่างแม่นยำเท่าใดนัก จึงมีการใช้ตัวแปรการจัดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นอีกตัวเลือกหนึ่งที่ใช้เป็นตัวแทนที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารเนื่องจากสถาบันการจัดอันดับความน่าเชื่อถือมีแรงจูงใจที่จะรักษาชื่อเสียงของตนเอง ดังนั้นการจัดอันดับความน่าเชื่อถือแต่ละครั้งจึงมีการทำการประเมินด้วยความระมัดระวังเนื่องจากถ้ามีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงมาก ก็ทำให้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือนั้นไม่เป็นที่ยอมรับของนักลงทุนและคนทั่วไปได้ และงานศึกษาของ Covitz and Harrison (2003) ก็ไม่พบหลักฐานว่า Moody's และ Standard & Poor's มีการจัดอันดับที่ไม่ถูกต้องเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า หรือในงานศึกษาของ Bremer and Pettway (2002) แสดงให้เห็นว่าราคาหุ้นของธนาคารญี่ปุ่นมีการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อการลดอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารลง ดังนั้นข้อมูลการจัดอันดับความน่าเชื่อถือจึงเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการวัดมูลค่าของธนาคารในญี่ปุ่นได้ มากไปกว่านั้นระบบประกันเงินฝากที่รัฐบาลเรียกเก็บค่าเบี้ยประกันจากธนาคารตามน้ำหนักความเสี่ยงนั้น ก็ได้ใช้อันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ที่จัดอันดับโดยสถาบันจัดอันดับต่างๆ มาใช้เป็นตัวแสดงถึงความเสี่ยงและฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ และเรียกเก็บค่าเบี้ยประกันตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ด้วยเช่นกัน (กติกุทธิสิงห์พ, 2546: 100)

ดังนั้น Imai (2006) ซึ่งทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างระบบประกันเงินฝากและวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในประเทศญี่ปุ่น โดยใช้การลดวงเงินประกันของเงินฝากประจำในระบบประกัน

เงินฝากของประเทศญี่ปุ่นเพื่อทดสอบว่าการลดวงเงินประกันของเงินฝากประจำในขณะนี้ยังคงมีการค้าประกันแบบเต็มจำนวนในเงินฝากออมทรัพย์จะไปส่งเสริมวินัยตลาดของผู้ฝากเงินหรือไม่ ด้วยการใช้อัตราการจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่จัดอันดับโดย Moody's แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารโดยทำการ Scale อันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารออกมาเป็นตัวเลข ยิ่งตัวเลขที่ถูก Scale มากก็แสดงว่าธนาคารมีความเสี่ยงมากมาหาความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝาก

ผลการศึกษาพบว่าในสมการอัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ค่าสัมประสิทธิ์มีเครื่องหมายเป็นบวกทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ออมทรัพย์และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์แสดงว่าหลังมีระบบประกันเงินฝากธนาคารที่มีความเสี่ยงสูงจะจ่ายอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสูงกว่าธนาคารที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า เช่นเดียวกันกับในสมการอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบในเงินฝากประจำและเป็นบวกในเงินฝากออมทรัพย์แสดงว่าธนาคารที่มีความเสี่ยงจะได้รับความเสียหายจากกระแสการไหลออกของเงินฝากประจำที่ได้รับการประกันเพียงบางส่วนจึงตัดสินใจเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์เพื่อรักษาเงินฝากรวมไม่ให้ลดลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหลังมีระบบประกันเงินฝากสามารถส่งเสริมวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในประเทศญี่ปุ่นได้ทั้งในแง่ของการตอบสนองต่ออัตราดอกเบี้ยและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝาก

อย่างไรก็ตาม Mondschean and Opiela (1999), Demirguc-Kunt and Huizinga (2004) และ Imai (2006) พบว่าหลังมีระบบประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการ วินัยตลาดของผู้ฝากเงินจะลดลง ขณะที่ Peria and Schmukler (2001) พบว่าหลังมีระบบประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการ วินัยตลาดของผู้ฝากเงินยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ผู้ฝากเงินยังคงมีพฤติกรรมการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์อยู่ อาจเป็นเพราะว่าระบบประกันเงินฝากในประเทศอาเจนตินา ชิลี และเม็กซิโกไม่มีความน่าเชื่อถืออย่างเต็มที่และผู้ฝากเงินรู้สึกถึงความล่าช้าในการชำระเงินคืนเงินต้นและดอกเบี้ยจากรัฐบาล

สำหรับงานศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยตลาดและพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในประเทศไทย

กรัณท์รัตน์ นานา (2547) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของผู้ฝากเงิน โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และระบบประกันเงินฝากที่จะนำมาใช้ในอนาคต ด้วยการนำปัจจัยพื้นฐานที่แสดงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ตามหลัก CAMEL ได้แก่ ความพอเพียงของเงินกองทุน คุณภาพของสินทรัพย์ การบริหารจัดการ ความสามารถในการทำกำไรและสภาพคล่องมาหาความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ช่วงก่อนวิกฤตการณ์ ปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ฝากเงิน ได้แก่ คุณภาพของสินทรัพย์ การบริหารจัดการและความสามารถในการทำกำไร ขณะที่ช่วงหลังวิกฤตการณ์ ปัจจัยความเสี่ยงทางด้านคุณภาพของสินทรัพย์และการบริหารจัดการยังคงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ฝากเงินแต่ ความสามารถในการทำกำไร ไม่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ฝากเงินแล้ว แต่เปลี่ยนมาเป็นปัจจัยทางด้านสภาพคล่องแทน

สรุปได้ว่าระดับการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ช่วงหลังวิกฤตการณ์ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากช่วงก่อนวิกฤตการณ์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าทั้งก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ผู้ฝากเงินยังคงมีวินัยตลาด กล่าวคือ ผู้ฝากเงินยังคงมีพฤติกรรมในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองอยู่

จากงานศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการฝากเงินและเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินโดยรวม โดยที่ไม่ได้มีการแบ่งประเภทของผู้ฝากเงิน เช่น ผู้ฝากเงินระยะยาว ผู้ฝากเงินระยะสั้น ผู้ฝากเงินรายใหญ่และผู้ฝากเงินรายย่อย ซึ่งผู้ฝากเงินแต่ละประเภทรายน่าจะมีพฤติกรรมในการฝากเงินหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงทำการแบ่งพฤติกรรมการฝากเงินของผู้ฝากเงินออกเป็นระยะยาวและระยะสั้น และพฤติกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือน 1 ปีและ 2 ปี มากไปกว่านั้นก็ได้มีการนำอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์มาใช้แทนตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินของ

ธนาคารพาณิชย์เพื่อศึกษาว่าผู้ฝากเงินมีพฤติกรรมในการตอบสนองต่ออันดับความน่าเชื่อถือของ
ธนาคารพาณิชย์หรือไม่ ซึ่งงานศึกษาในประเทศไทยก็ยังไม่เคยนำอันดับความน่าเชื่อถือของ
ธนาคารพาณิชย์มาใช้ทดสอบเช่นกัน

บทที่ 5

วิธีการศึกษาและข้อมูลที่ใช้

ในบทนี้จะกล่าวถึงกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลของวินัยตลาด รวมทั้งแบบจำลองที่ใช้และวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการศึกษาวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทย

5.1 กรอบความคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework)

Park and Peristiani (2001) ได้แสดงให้เห็นถึงกรอบความคิดเชิงทฤษฎีเพื่อเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์ถึงอัตราดอกเบี้ยและปริมาณเงินฝากที่ไม่ได้รับการประกันซึ่งเป็นผลมาจากวินัยตลาดโดยสมมติให้

- ตัวแทนทั้งหมดมีลักษณะเป็น Risk neutral
- ตลาดเงินฝากและตลาดสินเชื่อเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์
- ธนาคารนำสินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ไปลงทุน
- อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในการลงทุน 1 หน่วยเท่ากับ R

ดังนั้นในดุลยภาพ อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับของเงินฝากที่ไม่ได้รับการประกันจะเท่ากับ R

ดังสมการ

$$E(R_D) = (1 - \rho)R_D + \rho S = R$$

โดยที่

- ρ แสดงถึงโอกาสที่ธนาคารจะล้มก่อนที่เงินฝากจะครบกำหนด
- S แสดงถึงจำนวนเงินฝากที่คาดว่าจะได้รับต่อ 1 หน่วยของเงินฝากจากธนาคารที่ล้มละลาย

ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ไม่ได้รับประกันที่เหมาะสม คือ

$$R_D^* = \frac{(R - \rho S)}{(1 - \rho)}$$

อุปทานของเงินฝากที่ไม่ได้รับประกันจะมีความยืดหยุ่นแบบสมบูรณ์ (Perfectly elastic) ณ R_D^* ถ้าผู้ฝากเงินทุกคนสามารถทำการประมาณ ρ และ S ได้อย่างแม่นยำ ในกรณีนี้วินัยตลาดก็จะเป็นตัวสะท้อนถึงอัตราดอกเบี้ยทั้งหมด กล่าวคือ ธนาคารจะมีการชดเชยความเสี่ยงให้แก่ผู้ฝากเงินอย่างสมบูรณ์จากการที่ธนาคารมีความเสี่ยงที่จะล้มสูงและจำนวนเงินฝากที่คาดว่าจะได้รับต่อ 1 หน่วยของเงินฝากก็ต่ำลงด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง วินัยตลาดที่สมบูรณ์แบบเช่นนี้อาจจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นสมมติฐานที่สมเหตุสมผลมากขึ้นอาจจะเป็นว่าถ้าผู้ฝากเงินมีวินัยตลาด จะมีการประมาณ ρ และ S ได้อย่างแม่นยำโดยเฉลี่ย ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยจะมีค่าเฉลี่ยที่ R_D^* และมีความแปรปรวนเป็นบวก เพราะฉะนั้นเส้นอุปทานของเงินฝากที่ไม่ได้รับประกันควรจะเป็น Upward Sloping คือ มีความชันเป็นบวก.

ผลจากการที่ผู้ฝากเงินไม่สามารถคำนวณ ρ และ S ได้อย่างแม่นยำ ทำให้ธนาคารอาจเสนออัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า R_D^* ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเบี่ยงเบนไปจาก R_D^* ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของธนาคารว่าจะให้เบี่ยงเบนไปมากน้อยเท่าไร แต่มันก็จะมีผลต่อปริมาณเงินฝากของธนาคารด้วยเช่นกัน มากไปกว่านั้น ธนาคารที่มีความเสี่ยงนี้สามารถเพิ่มกำไรโดยการชดเชย default risk ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นกำไรที่คาดการณ์ของธนาคาร ได้แก่

$$E(\pi) = R(D + K) - \{(1 - \rho)R_D + \rho SD\}$$

โดยที่ D แสดงถึงจำนวนเงินฝาก และ K แสดงถึงเงินทุน และสามารถแสดงให้เห็นอย่างง่าย ๆ ว่า

$$E(\pi) < RK \text{ ถ้า } R_D > R_D^*$$

$$E(\pi) = RK \text{ ถ้า } R_D = R_D^*$$

$$E(\pi) > RK \text{ ถ้า } R_D < R_D^*$$

ดังนั้นถ้าเราทางเศรษฐศาสตร์ของธนาคาร (π) จึงเป็นบวกเมื่อธนาคารที่มีความเสี่ยงชดเชย default risk ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้ธนาคารที่มีความเสี่ยงจำนวนมากไม่ชดเชย default risk อย่างเต็มจำนวน เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยไม่สามารถต่ำกว่า R_D ธนาคารที่มีความมั่นคงก็ไม่สามารถทำกำไรได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารที่มีความมั่นคง ธนาคารที่มีความเสี่ยงสูงดูเหมือนจะให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงในรูปตัวเงินเมื่อไม่ได้ปรับด้วยความเสี่ยง แต่จะต่ำกว่าในมูลค่าที่แท้จริงเมื่อปรับด้วยความเสี่ยงแล้วและรับจำนวนเงินฝากที่น้อยกว่า

มากไปกว่านั้น ทางการก็ยังมีผลเกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของธนาคารที่มีความเสี่ยงจึงไม่ต้องการให้ธนาคารเหล่านี้เพิ่มอัตราดอกเบี้ยที่สูง ดังนั้นการที่ธนาคารที่มีความเสี่ยงไม่สามารถเพิ่มอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นได้นั้นจะไปเพิ่มผลกระทบของวินัยตลาดต่อปริมาณเงินฝากที่ไม่ได้รับประกัน กล่าวคือ วินัยตลาดควรจะมีผลให้ธนาคารที่มีความเสี่ยงจ่ายอัตราดอกเบี้ยที่สูงและมีปริมาณเงินฝากที่ไม่ได้รับการประกันที่ต่ำกว่าธนาคารที่มีความมั่นคง

5.2 แบบจำลอง (Model)

การศึกษานี้จะใช้แบบจำลองของ กรัณท์ธรัตน์ นาขวา (2547) ที่ใช้เฉพาะตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เป็นตัวแปรที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ร่วมกับแนวคิดของ Imai (2006) ที่ใช้อันดับเครดิตเป็นตัวแปรที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ด้วย กล่าวคือผู้ฝากเงินสามารถแสดงพฤติกรรมในการตอบสนองความเสี่ยงของธนาคารได้ 2 ทาง คือ

- การเลือกฝากเงิน โดยจะพิจารณาถึงฐานะการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ผลตอบแทนจากการฝากเงิน ขนาดของธนาคารพาณิชย์ และตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจมหภาค
- การเลือกอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยจะพิจารณาถึงฐานะการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินฝากของธนาคาร ขนาดของธนาคารพาณิชย์ ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจมหภาคและระดับการแข่งขันของระบบธนาคารพาณิชย์

$$\text{SPREAD}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{Risk}_{i,t-1} + \beta_2 \text{Deposit}_{it} + \beta_3 \text{Growth}_t + \beta_4 \text{Size}_{it} + \alpha_5 \text{HHI}_t + \omega_{it} \quad (5.1)$$

$$\text{SPREAD}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{Rating}_{i,t-1} + \beta_2 \text{Deposit}_{it} + \beta_3 \text{Growth}_t + \beta_4 \text{Size}_{it} + \alpha_5 \text{HHI}_t + \omega_{it} \quad (5.2)$$

$$\text{Deposit}_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{Risk}_{i,t-1} + \alpha_2 \text{Interest}_{it} + \alpha_3 \text{Growth}_t + \alpha_4 \text{Size}_{it} + \epsilon_{it} \quad (5.3)$$

$$\text{Deposit}_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{Rating}_{i,t-1} + \alpha_2 \text{Interest}_{it} + \alpha_3 \text{Growth}_t + \alpha_4 \text{Size}_{it} + \epsilon_{it} \quad (5.4)$$

โดยที่ SPREAD_{it} : เมตริกซ์ของผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน 1 ปี และ 2 ปีกับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่มีระยะเวลาใกล้เคียงกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคาร i ในช่วงเวลา t

Deposit_{it} : เมตริกซ์ของส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก/อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ i ในช่วงเวลา t โดยแบ่งออกเป็น เงินฝากระยะสั้น เงินฝากระยะยาวและเงินฝากโดยรวม

$\text{Risk}_{i,t-1}$: เมตริกซ์ของตัวแปรพื้นฐานที่แสดงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ i ในช่วงเวลา $t-1$ เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลมีความล่าช้า

$\text{Rating}_{i,t-1}$: เมตริกซ์ของอันดับเครดิตที่จัดอันดับโดย Moody's ของธนาคารพาณิชย์ i ในช่วงเวลา $t-1$ เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลมีความล่าช้า

Interest_{it} : เมตริกซ์ของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน 2 ปี และอัตราดอกเบี้ยประสิทธิภาพของธนาคารพาณิชย์ i ในช่วงเวลา t

Deposit_{it} : เมตริกซ์ของส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ i ในช่วงเวลา t

Growth_t : เมตริกซ์ของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงเวลา t

Size_{it} : เมตริกซ์ของตัวแปรที่แสดงถึงขนาดของธนาคารพาณิชย์ i ในช่วงเวลา t

HHI_t : เมตริกซ์ของตัวแปรที่แสดงถึงระดับการแข่งขันในระบบธนาคารพาณิชย์ในช่วงเวลา t

5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรตาม

- พฤติกรรมการฝากเงิน (Deposit) จะใช้ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก/อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของแต่ละธนาคารพาณิชย์โดยแยกเป็น เงินฝากระยะ เงินฝากระยะยาวและเงินฝากโดยรวม
- พฤติกรรมการยอมรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (SPREAD) จะใช้ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน 1 ปีและ 2 ปี กับผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลหรือตัวเงินคลังที่มีระยะเวลาใกล้เคียงกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์

ตัวแปรอิสระ

1. ตัวแปรพื้นฐานที่แสดงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคาร

1.1 อัตราส่วนทางการเงิน (Risk): ผู้ฝากเงินจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อข้อมูลเหล่านี้ของช่วงเวลา t ในช่วงเวลาที่ $t+1$ เพราะความล่าช้าในการเปิดเผยข้อมูล โดยหลักเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มี 5 ด้านซึ่งเรียกย่อๆว่า CAMEL เป็นตัวแสดงถึงความเสี่ยงในด้านต่างๆของธนาคาร ได้แก่

- ความพอเพียงของเงินกองทุน (Capital Adequacy): อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวม (CAR)
- คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality): อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์รวม (NPLs)
- ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (Management): อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม (NIE)
- ความสามารถในการหารายได้ (Earning): อัตราส่วนกำไรจากการปฏิบัติงานต่อสินทรัพย์รวม (ROA)
- สภาพคล่อง (Liquidity): อัตราส่วนสินเชื่อบริการต่อเงินฝากรวม (Liquid)

1.2 อันดับความน่าเชื่อถือ (Rating): ผู้ฝากเงินจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อข้อมูลเหล่านี้ของช่วงเวลา t ในช่วงเวลาที่ $t+1$ เนื่องจากมีการเปิดเผยข้อมูลล่าช้า โดยจะทำการแปลงอันดับความ

นำเชื้อถื้อของธนาคารพาณิชย์จากตัวอักษรภาษาอังกฤษเป็นตัวเลข ดังนี้ โดยแปลง $D^+ D D^- E^+$ และ E^- เป็น 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ

- 2 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (Interest) กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงก็สามารถดึงดูดเงินฝากมายังธนาคารของตน ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่าโดยใช้อัตราดอกเบี้ยประสิทธิภาพ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 2 ปี และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน
- 3 ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก (Deposit) กล่าวคือปริมาณเงินฝากแต่ละธนาคารมีส่วนในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เช่น ถ้าธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากแต่ไม่สามารถนำไปปล่อยกู้ได้หมด เกิดสภาพคล่องส่วนเกินจึงจำเป็นต้องลดอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นผู้ฝากเงินจึงไม่สามารถเรียกดอกเบี้ยที่สูงขึ้นได้ ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากที่น้อยเกินไปก็ต้องจูงใจผู้ฝากเงินโดยการขึ้นดอกเบี้ยเงินฝากซึ่งผู้ฝากเงินจึงสามารถเรียกดอกเบี้ยที่สูงขึ้นได้โดยใช้ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากโดยรวม ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวและส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้น
- 4 ขนาดของธนาคาร(Size) เป็นตัวแปรที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของธนาคารจะใช้ Natural logarithm ของสินทรัพย์รวม
- 5 ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค จะใช้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth)
- 6 Herfindahl-Hirschman Index (HHI) แสดงถึงความสามารถในการแข่งขันของระบบธนาคารพาณิชย์

สมมติฐาน:

- ตัวแปรที่แสดงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

1.1 ตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ (Risk)

1. ความพอเพียงของเงินทุน(CAR): เป็นตัวสะท้อนความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ว่ามีเงินทุนเพียงพอที่จะรองรับกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด หากธนาคารพาณิชย์มีเงินทุนที่เพียงพอ่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำและทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจที่จะฝาก

เงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินทุนสูงนั้นๆ และผู้ฝากเงินก็ไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงด้วย ดังนั้นความพอเพียงของเงินทุนจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนแบ่งเงินฝากและมีทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ

2. **คุณภาพของสินทรัพย์(NPLs):** เป็นตัวสะท้อนว่าธนาคารพาณิชย์มีการพิจารณาการปล่อยสินเชื่ออย่างมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด หากธนาคารพาณิชย์มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) มากแสดงว่าธนาคารมีสินทรัพย์คุณภาพไม่ดีเป็นจำนวนมากซึ่งมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายสูงทำให้ผู้ฝากเงินอาจจะถอนเงินออกไปได้และผู้ฝากเงินก็มีความจำเป็นที่จะต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงด้วย ดังนั้นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนแบ่งเงินฝากและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
3. **ประสิทธิภาพในการจัดการ(NIE):** เป็นตัวสะท้อนถึงการบริหารจัดการของธนาคารพาณิชย์ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยจะดูจากค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการบริหารจัดการ หากธนาคารพาณิชย์ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ต่ำมักจะมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการที่สูงและมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายที่สูงเช่นกัน ทำให้ผู้ฝากเงินรู้สึกไม่มั่นใจและถอนเงินออกได้หรืออาจจะเรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง ในการศึกษานี้จะใช้ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมเป็นตัวแทนความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการซึ่งควรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนแบ่งเงินฝากและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
4. **ความสามารถในการหารายได้(ROA):** เป็นตัวแสดงถึงความสามารถในการหารายได้ของธนาคารเพราะหากธนาคารมีความสามารถในการหารายได้จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายต่ำ ทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจที่จะฝากเงินไว้และไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง ในการศึกษานี้จะใช้อัตรากำไรต่อสินทรัพย์รวมเป็นตัวแทนความสามารถในการหารายได้ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนแบ่งเงินฝากและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ

5. **สภาพคล่อง(Liquid):** เป็นตัวสะท้อนความสามารถของธนาคารพาณิชย์ในการรองรับการถอนเงินหรือการดำเนินธุรกรรมอื่นๆเมื่อครบกำหนดชำระ ซึ่งหากธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่ดี ผู้ฝากเงินก็จะมีความเชื่อมั่นที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารเพราะผู้ฝากเงินรู้สึกว่าการพาณิชย์ที่มีสภาพคล่องจะสามารถรองรับความต้องการในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของผู้ฝากเงินได้อย่างรวดเร็วและทันเวลารวมทั้งผู้ฝากเงินก็ไม่จำเป็นต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้นอัตราส่วนสินเชื่อดอกเงินฝากจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนแบ่งเงินฝาก และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ

1.2 **ตัวแปรด้านการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Rating):** เป็นตัวสะท้อนความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ว่ามีพื้นฐานทางการเงินที่ดีและสถานะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพหรือไม่ ซึ่งหากธนาคารพาณิชย์ใดถูกจัดอันดับเครดิตให้สูงกว่าแสดงว่ามีพื้นฐานทางการเงินที่ดีกว่าและสถานะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพกว่าย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความเชื่อมั่นที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารนั้นๆรวมทั้งผู้ฝากเงินก็ไม่จำเป็นต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นด้วย เนื่องจากมีการแปลงอันดับความน่าเชื่อถือ โดยให้ธนาคารที่มีอันดับความน่าเชื่อถือสูงจะแปลงให้เป็นตัวเลขที่ต่ำ ดังนั้นตัวแปรด้านการจัดอันดับความน่าเชื่อถือจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนแบ่งเงินฝากและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ

- **อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก(Interest):** ธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงก็สามารถดึงดูดผู้ฝากเงินให้นำเงินมาฝากไว้กับธนาคารของตน ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่า ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝาก
- **ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝาก(Deposit):** ธนาคารพาณิชย์ใดมีปริมาณเงินฝากมาก ก็จะสามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ได้มากกว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินฝากน้อย รวมทั้งการระดมเงินในรูปแบบเงินฝากนั้นมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่นๆ ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากน้อย ก็จำเป็นต้องระดมเงินทุนจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งมีต้นทุนที่สูงกว่า ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากน้อยมีความเสี่ยง

มาก ผู้ฝากเงินจึงลงโทษโดยการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากน้อย ดังนั้นส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

- **ขนาดของธนาคาร(Size):** ผู้ฝากเงินยังคงมีความเชื่อว่ารัฐบาลไม่มีทางปล่อยให้ธนาคารขนาดใหญ่ล้มลง (Too big to fail) รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มักจะมีสาขาและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่รองรับความต้องการของลูกค้าได้อย่างทั่วถึง มากไปกว่านั้นธนาคารขนาดใหญ่มักจะเป็นที่รู้จักของผู้ฝากเงินมากกว่าธนาคารขนาดเล็ก ธนาคารขนาดใหญ่จึงมีความเสี่ยงในการล้มละลายต่ำจากการคุ้มครองอย่างไม่เป็นทางการของรัฐบาล ดังนั้นธนาคารขนาดใหญ่กว่าจึงสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินให้นำเงินมาฝากยังธนาคารของตนได้และผู้ฝากเงินก็ไม่จำเป็นต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยเพื่อชดเชยความเสี่ยงด้วย ดังนั้นขนาดของธนาคารพาณิชย์จึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนแบ่งเงินฝากและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
- **อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ(Growth):** เป็นตัวแปรภายนอกที่อาจส่งผลต่อปริมาณเงินฝากและส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเพราะอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นทำให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ฝากเงินสามารถนำเงินมาฝากกับธนาคารพาณิชย์ได้มากขึ้น แต่ขณะเดียวกันอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้นอาจทำให้เกิดเงินเฟ้อได้ ผู้ฝากเงินจึงจำเป็นต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงขึ้น ดังนั้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับส่วนแบ่งเงินฝากและส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
- **Herfindahl-Hirschman Index (HHI)** ถ้า HHI มีค่าสูงแสดงว่ามีระดับการกระจุกตัวมากหรือระดับการแข่งขันต่ำ ดังนั้นเมื่อระดับการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ต่ำ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ย่อมต่ำไปด้วย เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ที่มีอำนาจตลาดมากสามารถที่จะเป็นผู้นำในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในตลาด ซึ่งมักจะกำหนดให้ต่ำเพื่อให้ต้นทุนในการระดมทุนต่ำ ขณะเดียวกันธนาคารอื่นๆ ก็ลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากตามเพื่อลดต้นทุนด้วยเช่นกันและเมื่อมีการกระจุกตัวของเงินฝากมากก็ทำให้อัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์มีอัตราที่น้อยลง ดังนั้น HHI จึงควรมีความสัมพันธ์กับ

ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากใน
ทิศทางตรงกันข้าม

ซึ่งสามารถสรุปทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระจากสมมติฐานได้ดัง
ตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1
แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระตามสมมติฐาน

ตัวแปร	SHARE/Growth	SPREAD
CAR	+	-
NPLs	-	+
NIE	-	+
ROA	+	-
Liquid	+	-
Rating	-	+
Interest	+	
Deposit		-
Size	+	-
Growth	+	+
HHI	/-	-

ที่มา: จากสมมติฐาน

5.4 วิธีการประมาณค่า

การประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะนำข้อมูลแต่ละชุดของแต่ละธนาคารมาทำเป็นข้อมูลภาคตัดขวาง (Pooled data) ซึ่งโดยทั่วไปการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของข้อมูลภาคตัดขวางมักจะใช้วิธี Generalized Least Square (GLS) แบบ Fixed Effect แต่เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ที่นำมาศึกษานั้นมีขนาดที่แตกต่างกันจึงทำให้มีโอกาสที่จะเกิดปัญหา Heteroscedasticity กล่าวคือ variance ของ error term ของแต่ละธนาคารไม่คงที่ ทำให้ต้องทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธี Feasible Generalized Least Square (FGLS) แบบ Fixed Effect แทนเนื่องจากมีประสิทธิภาพกว่า (Wooldridge, 2002: 161) แต่อย่างไรก็ตาม การใช้ข้อมูลภาคตัดขวางก็มักอาจจะมีโอกาสเกิดปัญหา Cross-sectional correlation กล่าวคือ error term มีความสัมพันธ์ข้ามกลุ่มในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งจากการที่เราใช้ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของแต่ละธนาคารพาณิชย์มาเป็นทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เมื่อส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของธนาคารหนึ่งเพิ่มขึ้น ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของอีกธนาคารหนึ่งก็ต้องลดลง ดังนั้นเมื่อพบว่า ข้อมูลที่เรานำมาใช้นั้นเกิดทั้งปัญหา Heteroscedasticity และ Cross-sectional correlation จึงต้องทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี Seemingly Unrelated Regression (SUR) แบบ Fixed Effect

บทที่ 6

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะแสดงถึงพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยพิจารณาจากการตอบสนองของส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน 1 ปี และ 2 ปีกับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลหรือตัวเงินคลังที่มีระยะเวลาใกล้เคียงกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ที่แสดงถึงพฤติกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นและส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก/อัตรากาไรสุทธิ/อัตรากาไรสุทธิต่อที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้น ระยะยาว และโดยรวม ที่แสดงถึงพฤติกรรมในการถอนเงินออกจากธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงต่อปัจจัยที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ตามหลัก CAMEL ทั้ง 5 ด้าน รวมทั้งอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์โดยใช้วิธี Seemingly Unrelated Regression (SUR) แบบ Fixed Effect ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์

6.1 ผลการประมาณค่าประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

6.1.1 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับ CAMEL

สำหรับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทั้งสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือน 1 ปี และ 2 ปี ด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression แบบ Fixed Effect ได้ผลดังตารางที่ 6.1 เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R^2 จะพบว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวตามทั้งส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือน 1 ปี และ 2 ปี ได้ไม่ค่อนเสียเท่าที่ควรโดยอธิบายได้เพียงร้อยละ 65.55 และ 45 ตามลำดับ ซึ่งผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือน 1 ปี และ 2 ปี ได้ผล ดังต่อไปนี้

1) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 3 เดือน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มี

เงินกองทุนที่สูงย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยที่จะยังคงฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินทุนสูงจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยง ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุน

อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อบริการก็มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ในสัดส่วนที่สูงแสดงว่าธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์คุณภาพไม่ดีเป็นจำนวนมากซึ่งมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายสูงทำให้ผู้ฝากเงินจำเป็นต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านคุณภาพของสินทรัพย์

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านสภาพคล่อง

ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากก็สามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหา

ผลประโยชน์ให้กับธนาคารได้ รวมทั้งการระดมเงินในรูปแบบของเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากมากจึงมีความเสี่ยงต่ำทำให้ผู้ฝากเงินไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง แต่ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันจึงไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนตระหนักถึง too big to fail โดยรู้สึกว่าการฝากเงินไว้กับธนาคารขนาดใหญ่มีความปลอดภัยจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารขนาดใหญ่เพื่อชดเชยความเสี่ยง

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงไม่มีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 3 เดือน

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ถ้า HHI มีค่าสูงแสดงว่ามีระดับการกระจุกตัวมากหรือระดับการแข่งขันต่ำ ดังนั้นเมื่อระดับการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ต่ำ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ย่อมต่ำไปด้วย เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ที่มีอำนาจตลาดมากสามารถที่จะเป็นผู้นำในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในตลาด ซึ่งมักจะกำหนดให้ต่ำเพื่อให้ต้นทุนในการระดมทุนต่ำ ขณะเดียวกันธนาคารอื่นๆ ก็ลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากตามเพื่อลดต้นทุนด้วยเช่นกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 3 เดือนมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนและคุณภาพของสินทรัพย์ รวมทั้งผู้ฝากเงินระยะ 3 เดือนจะไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความเสี่ยงต่ำเนื่องจากการประชาชนตระหนักถึง Too big to fail รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาที่ให้บริการเป็นจำนวนมาก ประชาชนจึงได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ ขณะที่ระดับการแข่งขันของระบบธนาคาร

พาณิชย์ที่ค่อนข้างต่ำก็เป็นปัจจัยสำคัญในการที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนลดต่ำลง
ด้วย

2) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 1 ปี

เมื่อพิจารณาอิสระแต่ละตัว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์
กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทาง
ตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่สูงย่อมมีความเสี่ยง
ที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยที่จะยังคงฝากเงินไว้กับธนาคาร
พาณิชย์ที่มีเงินทุนสูงจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยง ดังนั้นพฤติกรรมของการ
เรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของ
ธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุน

อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อก็มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตรา
ดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ในสัดส่วนที่สูงแสดงว่า
ธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์คุณภาพไม่ดีเป็นจำนวนมากซึ่งมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายสูงทำให้ผู้
ฝากเงินจำเป็นต้องเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียก
อัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของ
ธนาคารพาณิชย์ในด้านคุณภาพของสินทรัพย์

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตรา
ดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ต่ำ มักจะมีค่าใช้จ่าย
ในการบริหารจัดการที่สูง ซึ่งก็มีความเสี่ยงต่อการล้มละลายที่สูงเช่นกัน ทำให้ผู้ฝากเงินจำเป็นต้อง
เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้
ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้าน
ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารมีความสามารถในการหารายได้จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพแล้วย่อมมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายต่ำ ทำให้ผู้ฝากเงินรู้สึกมั่นใจที่จะฝากเงินไว้ต่อไปและไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านสภาพคล่อง

ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากก็สามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับธนาคารได้ รวมทั้งการระดมเงินในรูปแบบของเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากมากจึงมีความเสี่ยงต่ำทำให้ผู้ฝากเงินไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง แต่ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันจึงไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ผู้ฝากเงินตระหนักถึง too big to fail โดยรู้สึกว่าฝากเงินไว้กับธนาคารขนาดใหญ่มีความปลอดภัยจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารขนาดใหญ่เพื่อชดเชยความเสี่ยง

อัตรากาไรเฉลี่ยเติบโตทางเศรษฐกิจและ HHI ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นอัตรากาไรเฉลี่ยเติบโตทางเศรษฐกิจและ HHI จึงไม่มีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 1 ปี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 1 ปีจะมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุน

คุณภาพของสินทรัพย์ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและความสามารถในการทำกำไร รวมทั้งผู้ฝากเงินระยะ 1 ปีจะไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความเสี่ยงต่ำเนื่องจากการประชานตระหนักถึง Too big to fail และธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาที่ให้บริการเป็นจำนวนมาก ประชาชนจึงได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ ขณะที่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและระดับการแข่งขันของระบบธนาคารไม่มีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะ 1 ปี

3) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 2 ปี

เมื่อพิจารณาอิสระแต่ละตัว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่สูงย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยที่จะยังคงฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินทุนสูงจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยง ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปีจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุน

อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อบริการไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านคุณภาพของสินทรัพย์

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารมีความสามารถในการหารายได้จากรักพยากรณ์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพแล้วย่อมมีความ

เสี่ยงต่อการล้มละลายต่ำ ทำให้ผู้ฝากเงินรู้สึกมั่นใจที่จะฝากเงินไว้ต่อไปและไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปีจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปีจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านสภาพคล่อง

ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากก็สามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับธนาคารได้ รวมทั้งการระดมเงินในรูปแบบของเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากมากจึงมีความเสี่ยงต่ำทำให้ผู้ฝากเงินไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง แต่ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันจึงไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แสดงว่า ผู้ฝากเงินตระหนักถึง too big to fail โดยรู้สึกว่าฝากเงินไว้กับธนาคารขนาดใหญ่มีความปลอดภัยจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารขนาดใหญ่เพื่อชดเชยความเสี่ยง

อัตรากาไรสุทธิเติบโตทางเศรษฐกิจและ HHI ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นอัตรากาไรสุทธิเติบโตทางเศรษฐกิจและ HHI จึงไม่มีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 2 ปี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมของการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีจะมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนและความสามารถในการทำกำไร รวมทั้งผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีจะไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความเสี่ยงต่ำเนื่องจากการประชาชนตระหนักถึง Too big to fail และธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาที่ให้บริการเป็นจำนวนมาก ประชาชน

จึงได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ ขณะที่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและระดับการแข่งขันของระบบธนาคารไม่มีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะ 2 ปี

6.1.2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับอันดับความน่าเชื่อถือ

สำหรับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทั้งสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือน 1 ปีและ 2 ปีกับอันดับความน่าเชื่อถือด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression แบบ Fixed Effect ได้ผลดังตารางที่ 6.1 เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R² จะพบว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวตามทั้งส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือน 1 ปีและ 2 ปีได้ไม่ค่อนยดีเท่าที่ควร โดยอธิบายได้ร้อยละ 58 50 และ 53 ตามลำดับ ซึ่งผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะ 3 เดือน 1 ปีและ 2 ปีได้ผล ดังต่อไปนี้

1) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 3 เดือน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรอันดับความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดถูกจัดอันดับเครดิตให้สูง แสดงว่ามีพื้นฐานทางการเงินที่ดีและสภาวะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพ ย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินระยะ 3 เดือนไม่ทำโทษธนาคารด้วยการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 3 เดือนจึงมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงิน

ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากก็สามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับธนาคารได้ รวมทั้งการระดมเงินในรูปของเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากมากจึงมีความเสี่ยงต่ำทำให้ผู้ฝากเงินไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง แต่ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันจึงไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แสดงว่า ผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนตระหนักถึง too big to fail โดยรู้สึกรู้ว่าฝากเงินไว้กับธนาคารขนาดใหญ่มีความปลอดภัยจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารขนาดใหญ่เพื่อชดเชยความเสี่ยง

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงไม่มีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 3 เดือน

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ถ้า HHI มีค่าสูงแสดงว่ามีระดับการกระจุกตัวมากหรือระดับการแข่งขันต่ำ ดังนั้นเมื่อระดับการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ต่ำ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ย่อมต่ำไปด้วย เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ที่มีอำนาจตลาดมากสามารถที่จะเป็นผู้นำในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในตลาด ซึ่งมักจะกำหนดให้ต่ำเพื่อให้ต้นทุนในการระดมทุนต่ำ ขณะเดียวกันธนาคารอื่นๆ ก็ลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากตามเพื่อลดต้นทุนด้วยเช่นกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงิน

2) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 1 ปี

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรอันดับความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดถูกจัดอันดับเครดิตให้สูงแสดงว่ามีพื้นฐานทางการเงินที่ดีและสถานะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพ ย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินระยะ 1 ปีไม่ทำโทษธนาคารด้วยการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 1 ปีจึงมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงิน

ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากก็สามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับธนาคารได้ รวมทั้งการระดมเงินในรูปแบบของเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากมากจึงมีความเสี่ยงต่ำทำให้ผู้ฝากเงินไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง แต่ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันจึงไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แสดงว่า ผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปี ตระหนักถึง too big to fail โดยรู้สึกว่าการฝากเงินไว้กับธนาคารขนาดใหญ่มีความปลอดภัยจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารขนาดใหญ่เพื่อชดเชยความเสี่ยง

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ HHI ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจึงมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงิน

1) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 2 ปี

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรอันดับความน่าเชื่อถือมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดถูกจัดอันดับเครดิตให้สูงแสดงว่ามีพื้นฐานทางการเงินที่ดีและสถานะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพ ย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีไม่ทำโทษธนาคารด้วยการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีจึงมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงิน

ส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก พบว่า มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากมากก็สามารถนำเงินฝากนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับธนาคารได้ รวมทั้งการระดมเงินในรูปแบบของเงินฝากมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการระดมเงินในช่องทางอื่น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ที่มีปริมาณเงินฝากมากจึงมีความเสี่ยงต่ำทำให้ผู้ฝากเงินไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง แต่ผลที่ได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันจึงไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แสดงว่า ผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปี ตระหนักถึง too big to fail โดยรู้สึกว่าการฝากเงินไว้กับธนาคารขนาดใหญ่มีความปลอดภัยจึงไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงจากธนาคารขนาดใหญ่เพื่อชดเชยความเสี่ยง

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ HHI ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยของผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปีจึงมีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงิน

6.2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก/อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝาก

6.2.1 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝาก/อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากกับ CAMEL

สำหรับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากทั้งสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้น ระยะยาวและโดยรวมกับตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression แบบ Fixed Effect ได้ผลดังตารางที่ 6.2 เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R² จะพบว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามทั้งส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้น ระยะยาวและโดยรวมได้ดีมากถึงร้อยละ 99.82 และ 99 ตามลำดับ ขณะที่สมการ

อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝาก ได้ผลดังตารางที่ 6.3 เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R² จะพบว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามทั้งอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้น ระยะยาวและ โดยรวมได้ไม่ค้ำนักประมาณร้อยละ 17 23 และ 35 ตามลำดับ

1) ส่วนแบ่งการตลาด/อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้น

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่สูงย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินทุนสูง ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้นว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อบริหารไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้นจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านคุณภาพของสินเชื่อ

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้นว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านการบริหารจัดการหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้นจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่ดี ผู้ฝากเงินก็จะมีความเชื่อมั่นที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารเพราะผู้ฝากเงินรู้สึกว่าการพาณิชย์ที่มีสภาพคล่องจะสามารถรองรับความต้องการในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของผู้ฝากเงินได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้นว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านสภาพคล่องหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นก็มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะสั้นสูงก็สามารถดึงดูดผู้ฝากเงินที่สนใจฝากเงินระยะสั้นนำเงินมาฝากไว้กับธนาคารของตน ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่า ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ธนาคารที่มีขนาดใหญ่จะสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินระยะสั้นได้มากเนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำ รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาให้บริการเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ฝากเงินมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของเงินฝากระยะสั้น

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้น มีความคลุมเครือในการอธิบายถึงวินัยตลาดของผู้ฝากเงินเนื่องจากผลที่ได้จากสมการส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากนั้น ได้ผลไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะสั้นแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้นแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาว

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่สูงย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินทุนสูง ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาวว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อก็มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ในสัดส่วนที่สูง แสดงว่าธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์คุณภาพไม่ดีเป็นจำนวนมากซึ่งมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายสูง ทำให้ผู้ฝากเงินอาจจะถอนเงินออกไปได้ ในขณะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาวว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านคุณภาพของสินทรัพย์หรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาวว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านการบริหารจัดการหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารมีความสามารถในการหารายได้จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพแล้วย่อมมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายต่ำ ทำให้ผู้ฝากเงินรู้สึกมั่นใจที่จะฝากเงินไว้ต่อไป ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาวว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความสามารถในการทำกำไรหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมมีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่ดี ผู้ฝากเงินก็จะมีความเชื่อมั่นที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารเพราะผู้ฝากเงินรู้สึกว่าการพาณิชย์ที่มีสภาพคล่องจะสามารถรองรับความต้องการในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของผู้ฝากเงินได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา ในขณะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาวว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านสภาพคล่องหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ธนาคารที่มีขนาดใหญ่จะสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินระยะยาวได้มากเนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำ รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาให้บริการเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ฝากเงินมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ

อัตราดอกเบี้ยระยะยาวไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีก็มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะยาวสูงก็สามารถดึงดูดผู้ฝากเงินที่สนใจฝากเงินระยะยาวนำเงินมาฝากไว้กับธนาคารของตน ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่า

อัตราการเจริญเติบโต ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาว มีความคลุมเครือในการอธิบายถึงวินัยตลาดของผู้ฝากเงินเนื่องจากผลที่ได้จากสมการส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากนั้นได้ผลไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมและส่วนอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาวแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวม พบว่า ถ้ามีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวก็จะไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือถ้าไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวก็จะมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวม

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่สูงย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำทำให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่มีเงินทุนสูง ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินโดยรวมว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อบริษัทรวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมของผู้ฝากเงินโดยรวมจึงไม่มีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านคุณภาพของสินเชื่อ

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีทิศทางเดียวกันไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงิน โดยรวมว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในการบริหารจัดการหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารมีความสามารถในการหารายได้จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพแล้วย่อมมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายต่ำ ผู้ฝากเงินก็มั่นใจที่จะฝากเงินไว้ ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงิน โดยรวมว่ามีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความสามารถในการทำกำไรหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากรวมมีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่ดี ผู้ฝากเงินก็จะมีความเชื่อมั่นที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารเพราะผู้ฝากเงินรู้สึกว่าการพาณิชย์ที่มีสภาพคล่องจะสามารถรองรับความต้องการในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของผู้ฝากเงินได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา ดังนั้นพฤติกรรมของผู้ฝากเงินโดยรวมจึงมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านสภาพคล่อง

อัตราดอกเบี้ยประสิทธิผลไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงก็สามารถดึงดูดผู้ฝากเงินให้นำเงินมาฝากไว้กับธนาคารของตนได้ ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่า

ขนาดของธนาคารพาณิชย์ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ธนาคารที่มีขนาดใหญ่จะสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินได้มากเนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำ รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาให้บริการเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ฝากเงินมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมของผู้ฝากเงินโดยรวมมีความคลุมเครือในการอธิบายถึงวินัยตลาดของผู้ฝากเงินเนื่องจากผลที่ได้จากสมการส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากนั้นได้ผลไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวมแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรวมแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2.2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากกับอันดับความน่าเชื่อถือ

สำหรับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากทั้งสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้น ระยะยาวและรวมกับอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression แบบ Fixed Effect ได้ผลดังตารางที่ 6.2 เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R^2 จะพบว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวตามทั้งส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้น ระยะยาวและโดยรวมได้ร้อยละ 89 68 และ 89 ตามลำดับ ขณะที่สมการอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝาก ได้ผลดังตารางที่ 6.3 เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R^2 จะพบว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามทั้งอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้น ระยะยาวและโดยรวมได้ไม่ค่อนักประมาณร้อยละ 29 10 และ 28 ตามลำดับ

1) ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะสั้น

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรอันดับความน่าเชื่อถือไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นก็มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะสั้นสูงก็สามารถดึงดูดผู้ฝากเงินที่สนใจฝากเงินระยะสั้นนำเงินมาฝากไว้กับธนาคารของตน ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่า ในขณะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ธนาคารที่มีขนาดใหญ่จะสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินระยะสั้นได้มาก

เนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำ รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาให้บริการเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ฝากเงินมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อัตราดอกเบี้ย อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะสั้นว่ามีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงินหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

2) ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากระยะยาว

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรอันดับความน่าเชื่อถือไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดถูกจัดอันดับเครดิตให้สูงแสดงว่ามีพื้นฐานทางการเงินที่ดีและสภาวะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพ ย่อมมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายต่ำ ผู้ฝากเงินระยะยาวจึงมั่นใจที่จะฝากเงินไว้

อัตราดอกเบี้ยระยะยาวไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงก็สามารถดึงดูดผู้ฝากเงินให้นำเงินมาฝากไว้กับธนาคารของตนได้ ในทางกลับกันหากธนาคารพาณิชย์ใดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินออกจากธนาคารดังกล่าวแล้วไปฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่า

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทาง

เดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ธนาคารที่มีขนาดใหญ่จะสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินระยะยาวได้มากเนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำ รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาให้บริการเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ฝากเงินมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินระยะยาวว่ามีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงินหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

3) ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวม

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรอันดับความน่าเชื่อถือไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ธนาคารที่มีขนาดใหญ่จะสามารถดึงดูดผู้ฝากเงินโดยรวมได้มากเนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำ รวมทั้งธนาคารขนาดใหญ่ก็มีสาขาให้บริการเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ฝากเงินมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ

ขณะที่อัตราดอกเบี้ยและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นจึงมีความคลุมเครือในการสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงิน โดยรวมว่ามีการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงินหรือไม่เนื่องจากสมการส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากและอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากให้ผลที่ขัดแย้งกัน

ตารางที่ 6.1
แสดงผลการประมาณค่าสมการส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ตัวแปร	สมการที่ 5.1			สมการที่ 5.2		
	Spread_3M	Spread_1Y	Spread_2Y	Spread_3M	Spread_1Y	Spread_2Y
Constant	6.1250(7.9295)***	6.6360(6.4731)***	10.6154(8.1110)***	8.3715(12.3973)***	8.7200(8.8981)***	12.1059(10.5978)***
CAR(-1)	-4.1232(-2.2531)**	-12.0849(-4.8847)***	-9.0193(-2.8191)***			
NPLs(-1)	0.4733(2.8190)***	0.4006(1.8966)*	0.0519(0.2022)			
NIE(-1)	2.0327(1.0947)	6.3926(2.9336)***	1.4051(0.4308)			
ROA(-1)	-3.5285(-1.4824)	-4.6785(-2.8445)***	-7.0398(-3.2988)***			
Loan/deposit(-1)	-0.0959(-1.4933)	-0.1105(-1.1871)	0.0452(0.3431)			
RATING(-1)				0.0201(2.6059)***	0.0625(5.6174)***	0.0519(3.4612)***
Deposit	10.3557(5.7837)***	19.8709(8.0211)***	22.3513(7.1133)***	7.8005(12.3818)***	8.2818(7.7787)***	14.1138(9.8937)***
SIZE	-0.4480(-7.0194)***	-0.5885(-6.7554)***	-0.9025(-7.8400)***	-0.6348(-10.5215)***	-0.7653(-9.1668)***	-1.0716(-12.2129)***
GROWTH	-0.0146(-1.1679)	-0.0194(-1.7501)	-0.00004(0.0023)	-0.0097(-0.7802)	-0.0010(-0.1090)	-0.0079(-0.5672)
HHI	-6.1912(-3.7922)***	-0.7036(-0.4978)	-1.8696(-0.8658)	-6.2869(-3.4784)***	-0.5963(-0.3694)	0.5772(0.2810)
Adjusted R ²	0.655235	0.5543	0.4574	0.5894	0.5091	0.5379
Durbin-Watson stat	1.034609	1.0347	1.0396	1.1134	0.9867	1.1369
No. of observation	310	310	310	279	279	279

* ** และ *** แทนการมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90 95 และ 99% ตามลำดับและในวงเล็บ () คือ ค่า T-statistic

ตารางที่ 6.2
แสดงผลการประมาณค่าสมการส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝาก

ตัวแปร	สมการที่ 5.3			สมการที่ 5.4		
	Stdeposit	Ltdeposit	AllDeposit	Stdeposit	Ltdeposit	AllDeposit
Constant	-0.0191(-3.0387)***	0.0269(3.4625)***	0.0036(0.4992)	-0.0743(-11.128)***	-0.0663(-14.18)***	-0.1643(-17.258)***
CAR(-1)	0.5351(23.1786)***	0.3333(17.2360)***	0.8870(28.1046)***			
NPLs(-1)	-0.0014(-0.5325)	-0.0062(3.2638)***	0.0035(1.2800)			
NIE(-1)	-0.0067(-0.4858)	-0.0170(-0.9218)	-0.0226(-1.3730)			
ROA(-1)	0.0127(0.8534)	0.0188(-1.7571)*	-0.0024(-0.1388)			
Loan/deposit(-1)	-0.0012(-1.5167)	0.0062(8.2740)***	0.0030(2.5511)**			
RATING(-1)				0.0006(0.0741)	0.0051(0.1781)	0.0054(0.3480)
ST_interest	0.0004(3.1220)***			0.0010(5.7361)***		
LT_interest		-0.0001(-0.7866)			-0.0001(0.0404)	
Eff_interest			-0.0002(-0.6185)			-0.0030(-0.7440)
SIZE	0.0040(7.0759)***	0.0042(-6.4929)***	0.0002(0.4277)	0.0122(26.1024)***	0.0045(14.3375)***	0.0188(27.6650)***
GROWTH	0.00005(2.0551)	-0.00001(0.3442)	0.00005(1.3000)	0.00002(0.7952)	0.00007(0.6013)	-0.00002(-0.5987)
Adjusted R ²	0.9929	0.8209	0.9957	0.8974	0.6816	0.8989
Durbin-Watson stat	1.2670	0.8574	2.1089	0.9901	0.7658	1.1640
No. of observation	310	310	310	279	279	279

* ** และ *** แทนการมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90 95 และ 99% ตามลำดับและในวงเล็บ () คือ ค่า T-statistic

ตารางที่ 6.3

แสดงผลการประมาณค่าสมการอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเงินฝาก

สมการที่ 5.3

สมการที่ 5.4

ตัวแปร	STgrowth	LTgrowth	Allgrowth	STgrowth	LTgrowth	Allgrowth
Constant	-105.0029(-3.8602)***	-518.2241(-4.5268)***	-341.5796(-8.8897)***	-77.0132(-2.6384)***	-0.0022(-3.6643)***	-158.5410(-3.9584)***
CAR(-1)	-107.6155(-3.9577)***	-430.2950(-2.8106)***	-318.9398(-9.2115)***			
NPLs(-1)	-5.0673(-1.0962)	-2.3993(-0.1619)	4.3557(0.9639)			
NIE(-1)	64.5756(1.9341)*	481.1727(2.8183)***	192.0376(5.0045)***			
ROA(-1)	8.4530(0.3272)	-284.7191(-1.7906)*	55.1640(1.6874)*			
Loan/deposit(-1)	8.0514(3.8524)***	2.3289(0.2518)	9.8907(3.2261)***			
RATING(-1)				1.2871(2.7609)***	-0.0022(-2.0248)**	1.6342(2.6248)***
ST_interest	0.3078(0.7647)			-0.3765(-0.9711)		
LT_interest		3.3040(2.4925)**			4.2516(3.0152)***	
Eff_interest			3.1972(4.1454)***			0.6988(0.9560)
SIZE	6.4401(3.3341)***	33.2006(3.9903)***	22.6101(7.9821)***	5.8597(3.0398)***	22.7314(3.5071)***	10.9547(4.0104)***
GROWTH	-0.0242(-0.3796)	-0.6234(-2.3853)**	-0.0353(-0.4687)	-0.0022(-0.0405)	0.1161(0.4308)	0.0086(0.1304)
HHI	206.9573(3.3422)***	936.4175(4.1550)***	519.3294(7.6124)***	-0.0022(-0.2179)	759.9891(3.1737)***	90.7776(1.3910)
Adjusted R ²	0.1782	0.2347	0.3581	0.2908	0.1072	0.2817
Durbin-Watson stat	1.5347	1.6982	2.0495	1.5160	1.6633	1.3910
No. of observation	310	310	310	279	279	279

* ** และ *** แทนการมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90 95 และ 99% ตามลำดับและในวงเล็บ () คือ ค่า T-statistic

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาต่อไป

7.1 สรุปผลการศึกษา

จากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของ Park and Peristian (1998) ที่ว่าหากผู้ฝากเงินมีวินัยตลาด คือ มีพฤติกรรมในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เมื่อพบว่า ธนาคารพาณิชย์ใดธนาคารพาณิชย์หนึ่งมีความเสี่ยงหรือมีฐานะทางการเงินที่ไม่ดี ผู้ฝากเงินจะทำการลงโทษธนาคารพาณิชย์นั้นๆ ด้วยการถอนเงินออกหรือเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษา สามารถสรุปพฤติกรรมของผู้ฝากเงินทั้งพฤติกรรมในการฝากเงินและพฤติกรรมในการเรียกอัตราดอกเบี้ย ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมในการเรียกอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนมีวินัยตลาดโดยมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนและคุณภาพของสินทรัพย์ และนอกจากผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนจะมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์แล้วผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนก็ยังมีพฤติกรรมในการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงินด้วยเช่นกัน ขณะเดียวกันผู้ฝากเงินระยะเวลา 3 เดือนก็ยังคงเลือกฝากเงินไว้ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่โดยไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นและระดับการแข่งขันของระบบธนาคารพาณิชย์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งมีผลต่อการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนด้วยเช่นกัน

ผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีมีวินัยตลาดโดยมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและความสามารถในการทำกำไร อย่างไรก็ตามนอกจากผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีจะมีการ

ติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์แล้วผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีก็มีพฤติกรรมในการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงินด้วยเช่นกัน ขณะเดียวกันผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปีก็ยังคงเลือกฝากเงินไว้ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่โดยไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น

ผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปีมีวินัยตลาดโดยมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านความพอเพียงของเงินทุนและความสามารถในการทำกำไร อย่างไรก็ตาม นอกจากผู้ฝากเงินระยะ 2 ปีจะมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์แล้วผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปียังมีพฤติกรรมในการติดตามอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ในการตัดสินใจฝากเงินด้วยเช่นกัน ขณะเดียวกันผู้ฝากเงินระยะเวลา 2 ปีก็ยังคงเลือกฝากเงินไว้ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่โดยไม่เรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น

2. พฤติกรรมในการฝากเงิน

สำหรับพฤติกรรมในการฝากเงิน พบว่า มีความคลุมเครือในการอธิบายถึงวินัยตลาดของผู้ฝากเงินเนื่องจากผลที่ได้จากสมการส่วนแบ่งการตลาดและอัตราการเจริญเติบโตของเงินฝากนั้น ได้ผลที่ขัดแย้งกันและในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ

สมการเงินฝากระยะสั้น อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากระยะสั้นแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมการเงินฝากระยะยาว อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมและส่วนอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมการเงินฝากรวม อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากรวมแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขณะที่ตัวแปรอื่นๆ นั้น พบว่า ถ้ามีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากก็จะไม่มี ความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของเงินฝากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือถ้าไม่มี ความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากก็จะมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริง ของเงินฝากระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่าในช่วงที่ประเทศไทยยังคงมีการใช้ระบบการคุ้มครอง เงินฝากแบบเต็มจำนวนนั้น พบว่า ผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทยมีวินัยตลาด โดยมีเฉพาะ พฤติกรรมการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นจากธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงหรือฐานะทางการเงินที่ ไม่ดีขณะที่พฤติกรรมในการฝากเงินนั้นยังมีความคลุมเครือที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวินัยตลาดของ ผู้ฝากเงิน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้นี้ถึงแม้จะไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่คาดไว้ว่าผู้ฝากเงินจะละเอียด ในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในช่วงที่มีการคุ้มครองเงินฝาก อย่างเต็มจำนวนนี้ แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษา มีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ กรัณท์รัตน์ นาขวา (2547) ซึ่งพบว่าในช่วงหลังวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540 ผู้ฝากเงินยังคงมี วินัยตลาด กล่าวคือ มีพฤติกรรมในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เช่นเดียวกับช่วงก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540

อย่างไรก็ตาม สำหรับพฤติกรรมในการเรียกอัตราดอกเบี้ย พบว่า มีความแตกต่างกันในการ ติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารตามระยะเวลาฝากเงิน กล่าวคือ ผู้ฝากเงิน ระยะเวลา 1 ปีและ 2 ปีจะให้ความสนใจด้านความพอเพียงของเงินทุนและความสามารถในการทำ กำไร โดยที่ผู้ฝากเงินระยะ 3 เดือนจะพิจารณาเพียงด้านความพอเพียงของเงินทุนแต่ไม่พิจารณา ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ฝากเงินระยะเวลา 1 ปี และ 2 ปีจำเป็นต้องฝากเงินไว้ในธนาคารพาณิชย์เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ดังนั้นจึงต้องการให้ ธนาคารพาณิชย์ควรมีระดับเงินทุนที่เพียงพอในปัจจุบันและสามารถแสวงหากำไรเพื่อความมั่นคง ต่อไปในอนาคต ถ้าธนาคารพาณิชย์มีเงินทุนไม่เพียงพอและไม่สามารถทำกำไรได้ ผู้ฝากเงินระยะ 1 ปีและ 2 ปีจะเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยงในด้านความมั่นคงนี้ ขณะที่ผู้ฝากเงิน ระยะ 3 เดือนนั้นไม่พิจารณาความสามารถในการทำกำไรเนื่องจากการฝากระยะ 3 เดือนนั้นเป็นแค่ ช่วงสั้นๆ การที่ธนาคารพาณิชย์จะสามารถแสวงหากำไรได้มากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ค่อยมีผลต่อผู้

ฝากเงินระยะ 3 เดือนเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามผู้ฝากเงินทั้ง 3 ระยะก็ไม่มี การพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ในการเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หลังจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการคุ้มครองเงินฝากอย่างเต็มจำนวน กล่าวคือ รัฐบาลจะชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยทั้งจำนวนคืนแก่ผู้ฝากเงิน หากธนาคารพาณิชย์ที่ตนเองมีเงินฝากอยู่นั้นล้มลง ซึ่งการมีการคุ้มครองเงินฝากอย่างเต็มจำนวนนั้น มีการคาดการณ์กันว่าระบบธนาคารของไทยจะเกิดปัญหา Moral Hazard กล่าวคือ ผู้ฝากเงินมีพฤติกรรมในการเลือกฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงโดยไม่สนใจติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพราะเห็นว่าหากธนาคารพาณิชย์ล้มลงถึงอย่างไรผู้ฝากเงินก็ได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวนอยู่ดี แต่อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบว่าผู้ฝากเงินยังคงมีวินัยตลาดอยู่ กล่าวคือ มีพฤติกรรมในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เมื่อพบว่าธนาคารพาณิชย์ใดมีความเสี่ยงหรือฐานะทางการเงินไม่ดี ผู้ฝากเงินจะทำการลงโทษธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวด้วยเรียกอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามการที่ผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดนั้นจะมีส่วนสนับสนุนให้ปัญหา Moral Hazard ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระบบธนาคารถูกจำกัดหรือลดน้อยลงลง มากไปกว่านั้น การที่ผู้ฝากเงินมีวินัยตลาดนั้นนอกจากจะทำไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองแล้ว ผู้ฝากเงินอาจรู้สึกว่าการคุ้มครองเงินฝากที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้อาจยังไม่มี ความน่าเชื่อถือเพียงพอที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฝากเงินว่าเงินฝากของตนเองจะได้รับการคุ้มครองอย่างแท้จริงหรืออาจต้องใช้ต้นทุนที่สูงจากการที่จะได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยคืนหรืออาจจะมี ความล่าช้าในการจ่ายคืนหรือจ่ายคืนไม่ครบจำนวนเหมือนดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา ดังนั้นด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้ผู้ฝากเงินจึงยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์อยู่

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังคงใช้ระบบการคุ้มครองเงินฝากอย่างเต็มจำนวนอยู่แต่เนื่องจากระบบคุ้มครองเงินฝากอย่างเป็นทางการที่กำหนดวงเงินคุ้มครองถูกเลื่อนกำหนดการนำมาใช้เพราะปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศ ซึ่งการที่เราใช้ระบบคุ้มครองเงินฝากอย่างเต็มจำนวนนี้ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระบบธนาคารพาณิชย์มากนักเนื่องจากในปัจจุบันผู้ฝากเงินยังคงมีวินัยตลาด แต่อย่างไรก็ตาม หากประเทศไทยมีการนำระบบคุ้มครองเงินฝากอย่าง

เป็นทางการที่กำหนดวงเงินคุ้มครองที่ชัดเจนมาใช้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้ฝากเงินรู้สึกมีเชื่อมั่นต่อระบบธนาคารพาณิชย์และความปลอดภัยในเงินฝากของตนแล้ว ยังเป็นตัวสนับสนุนให้วินัยตลาดในระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มมากขึ้นด้วย จากพฤติกรรมการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของผู้ฝากเงินรายใหญ่ที่มีเงินฝากเกินวงเงินคุ้มครอง ซึ่งผู้ฝากเงินรายใหญ่นั้นมักจะมีประสิทธิภาพและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ได้ดีกว่าผู้ฝากเงินรายย่อย มีผลให้ธนาคารพาณิชย์ต้องคอยระมัดระวังและจัดการกับฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของตนให้มากขึ้นเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดเงินฝากของตนเอาไว้ ดังนั้นจึงสนับสนุนนโยบายของภาครัฐบาลและสถาบันคุ้มครองเงินฝากที่จะนำระบบคุ้มครองเงินฝากซึ่งกำหนดวงเงินคุ้มครองที่ชัดเจนมาใช้กับประเทศไทยในปี 2554 ที่ 50 ล้านบาทและปี 2555 ที่ 1 ล้านบาทต่อไป

7.3 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาต่อไป

1. การศึกษานี้สามารถที่จะหาข้อมูลของผู้ฝากเงินระยะยาวและระยะสั้นรายธนาคารได้ แต่ไม่สามารถหาข้อมูลเงินฝากที่แยกตามขนาดเงินฝากรายธนาคารได้ ซึ่งผู้ฝากเงินรายใหญ่และรายย่อยน่าจะมีพฤติกรรมในการฝากเงินที่แตกต่างกันเหมือนเช่นผู้ฝากเงินระยะยาวและระยะสั้น เนื่องจาก ผู้ฝากเงินรายใหญ่นั้นมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลและมีแรงจูงใจในการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์มากกว่าผู้ฝากเงินรายย่อย ดังนั้นผู้ฝากเงินรายใหญ่น่าจะมีพฤติกรรมในการตอบสนองต่อความเสี่ยงของธนาคารได้ดีกว่าผู้ฝากเงินรายย่อย

2. การศึกษานี้ทดสอบวินัยตลาดของผู้ฝากเงินในช่วงที่มีการใช้การคุ้มครองเงินฝากอย่างเต็มจำนวน สำหรับงานศึกษาต่อไป ผู้วิจัยสามารถทดสอบวินัยตลาดของผู้ฝากเงินก่อนและหลังการมีระบบประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการที่มีการจำกัดวงเงินคุ้มครอง ซึ่งถ้าหากประเทศไทยมีการใช้ระบบประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการที่มีการจำกัดวงเงินคุ้มครอง ตามสมมติฐานแล้วผู้ฝากเงินรายใหญ่ที่มีเงินฝากเกินวงเงินคุ้มครองจะมีการติดตามฐานะทางการเงินและความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเนื่องจากวงเงินที่เกินมานั้นไม่ได้รับการคุ้มครองจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากหากธนาคารพาณิชย์ที่ตนมีเงินฝากอยู่ล้มลง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรัณท์รัตน์ นานา. การประกันเงินฝากและพฤติกรรมของผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ไทย: ก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

ศีกฤทธิ์ สิงหพ. สถาบันประกันเงินฝาก: ศึกษาอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบระบบสถาบันการเงินและการจัดการสินทรัพย์และหนี้สินของสถาบันการเงินที่มีปัญหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ทวีศักดิ์ มานะกุล, พีรการต์ บูรณากาญจน์, จรัลวิชญ สายธารทอง และปรีม คัชมุกข์. ระบบคุ้มครองเงินฝากทำให้ระบบสถาบันการเงินเข้มแข็งและระบบการเงินมีเสถียรภาพจริงหรือ? (ออนไลน์). 2551. แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/scripts/getpdf.php?id=2158> (2553, มีนาคม 5)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน (ออนไลน์). 2549. แหล่งที่มา: http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/report/DocLib/_econ_annual06.pdf (2553, เมษายน 10)

นรินทร์ โอพารกิจอนันต์. กลยุทธ์การฝากเงิน (ออนไลน์). 2551. แหล่งที่มา: http://www.bam.co.th/bam/corporate/index.php?option=com_content&view=article&id=291:2008-10-20-02-34-59&catid=40:2008-03-11-15-00-07&Itemid=105 (2553, เมษายน 20)

นุชนาถ เลิศสุจีเกษม. พฤติกรรมของผู้ฝากเงินที่ธนาคารพาณิชย์ไทย: เปรียบเทียบก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน. งานวิจัยเฉพาะเรื่องปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

บัญชา ศิริทิพย์. พฤติกรรมการฝากเงินของประชาชนกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พ.ศ. 2540-2547. งานวิจัยเฉพาะเรื่องปริญญามหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

บุญทริกา ใจกระจ่าง. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ภาษาอังกฤษ

Barajas, A. and Steiner, R. Depositor Behavior and Market Discipline in Colombia. IMF working Paper WP/00/214 (December 2000)

Bremer, M. and Pettway, R. Information and the market's perception of Japanese bank risk: regulation, environment, and disclosure. Pacific-Basin Finance Journal 10 (April 2002): 119-139.

Covitz, D. and Harrison, P. Testing conflicts of interest at bond rating agencies with market anticipation: evidence that reputation incentives dominate. Finance and Economics Discussion Series working paper 2003-2068 (December 2003)

Demirguc-Kunt, A. and Huizinga, H. Market discipline and deposit insurance. Journal of Monetary Economics 51 (2004): 375-399.

Imai, M. Market discipline and deposit insurance reform in Japan. Journal of Banking and Finance 30 (2006): 3433-3452.

Lane, T.D. Market Discipline. Staff paper-International Monetary Fund 40, 1 (Mar 1993): 53-88.

- Mondschean, T. and Opiela, T. Bank Time Deposit Rates and Market Discipline in Poland: The Impact of State Ownership and Deposit Insurance Reform. Journal of Financial Services Research 15, 3 (1999): 179-196.
- Park, S. and Peristiani, S. Market Discipline by thrift depositor. Journal of Money, Credit and Banking 30, 3 (August 1998): 347-364.
- Peria, M.S.M. and Schmukler, S.L. Do depositors punish banks for bad behavior? Market discipline, deposit insurance and banking crisis. Journal of Finance 56 (June 2001) :1029-1055.
- Wooldridge, J. M. Econometric analysis of cross section and panel data. Cambridge Mass: The MIT press, 2002.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ความแข็งแกร่งทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ Mood's Investors Service ได้จัดอันดับความแข็งแกร่งทางการเงินของสถาบันการเงินประเภทธนาคาร โดยเฉพาะเรียกว่า Bank Financial Strength Ratings นอกเหนือจากการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสินเชื่อและเงินฝากตามปกติ

ปัจจัยที่ใช้ประเมินความแข็งแกร่งทางการเงิน ได้แก่ พื้นฐานทางการเงิน (Financial Fundamentals) ค่าสิทธิพิเศษในการประกอบการ (Franchise Value) การกระจายธุรกิจและสินทรัพย์ ความเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมทางการเงิน ความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างของระบบการเงิน และคุณภาพในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

ความหมายของอันดับความแข็งแกร่งทางการเงินของธนาคาร มีดังนี้

A – ความแข็งแกร่งทางการเงินสูงมาก โดยปกติเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญ พื้นฐานทางการเงินแข็งแกร่ง อยู่ในภาวะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพสูง

B – ความแข็งแกร่งทางการเงินสูง โดยปกติเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญ พื้นฐานทางการเงินดี อยู่ในภาวะแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพ

C – ความแข็งแกร่งทางการเงินเพียงพอ มีพื้นฐานทางการเงินพอยอมรับได้ภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพ หรือมีพื้นฐานทางการเงินที่ดีภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเงินที่มีเสถียรภาพน้อย

D – ความแข็งแกร่งทางการเงินพอประมาณ แต่ยังคงต้องการการอุดหนุนจากภายนอกบางเวลา อาจเนื่องจากความอ่อนแอของธุรกิจ พื้นฐานทางการเงินไม่ดี หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการเงินที่ไม่มีเสถียรภาพ

E – ความแข็งแกร่งทางการเงินพอประมาณ แต่ยังคงต้องการการอุดหนุนและความช่วยเหลือจากภายนอก อาจเนื่องจากความอ่อนแอของธุรกิจ พื้นฐานทางการเงินไม่ดี หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการเงินที่ไม่มีเสถียรภาพเลย

หมายเหตุ เครื่องหมาย + ที่ใส่เพิ่มในอันดับที่ต่ำกว่า A และเครื่องหมาย - ที่ใส่เพิ่มในอันดับที่สูงกว่า E ใส่เพื่อจัดอันดับว่าธนาคารนั้นอยู่ระหว่างปานกลางระหว่างแต่ละอันดับ

ที่มา: www.woodys.com

ภาคผนวก ข.

ตารางที่ ข.1

แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของธนาคารพาณิชย์
ในช่วงปี 2544-2552

	ธนาคารพาณิชย์ ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง	ธนาคารพาณิชย์ จดทะเบียนใน ประเทศ	สาขาของ ธนาคาร ต่างประเทศ	รวมธนาคาร พาณิชย์ทั้ง ระบบ
2544	2.11	2.29	1.44	2.25
2545	1.79	1.93	0.99	1.88
2546	1.02	1.12	0.70	1.09
2547	0.92	0.99	0.80	0.98
2548	1.27	1.55	2.03	1.59
2549	2.57	2.87	3.05	2.89
2550	1.62	1.84	1.94	1.85
2551	1.75	2.01	1.44	1.97
2552	0.80	0.90	0.46	0.87

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปี (5 ธนาคารใหญ่ ได้แก่ ธ.กรุงเทพ, ธ.กรุงไทย, ธ.กสิกรไทย, ธ.ไทยพาณิชย์ และ ธ.กรุงศรีอยุธยา)

ตารางที่ ข.2
แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2544-2552

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
รพ.ขนาดใหญ่									
BBL	1.75	1.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.50
KTB	1.75	1.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.50
KBANK	1.75	1.50	0.75	0.75	0.75	0.75-4.25	0.75	0.75	0.50
SCB	1.75	1.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.50
รพ.ขนาดกลาง									
BAY	1.75	1.50	0.75	0.75	0.75-3.00	0.75	0.75	0.75	0.50
TMB	1.75	1.50	0.75	0.75-1.75	0.75-1.50	0.75	0.75-2.50	0.75-1.75	0.50-0.75
SCIB	1.75	1.50	0.75	0.75	0.75-2.75	0.75-4.00	0.75-1.50	0.75-1.75	0.50-0.75
TBANK			1.25	0.75	2.00	2.50	2.00-2.625	1.00-2.10	0.50-0.75
รพ.ขนาดเล็ก									
SCBT	1.75	1.50	0.50-0.75	0.50-0.75	0.50-4.00	0.50-4.00	0.50-3.25	0.00-2.50	0.00-1.25
CIMB	2.00	1.50	1.00	1.00	1.00-2.25	1.00-2.75	1.00-1.75	1.25-2.00	0.25-0.65
UOBT	1.50	1.25	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.50
TISCO					1.75-2.00	3.50	1.00-2.25	1.00-2.25	0.75-1.25
KK					0.75	0.75	0.75-2.75	0.75	0.75

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปี และ ขนาดของธนาคารพาณิชย์ใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับตารางที่ 2.6 หน้า 15

ตารางที่ ข.3
แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2544-2552

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ธพ.ขนาดใหญ่									
BBL	2.25	1.75	1.00	1.00	2.00-2.75	3.25-4.00	2.25	1.50-1.75	0.75
KTB	2.25	1.75	1.00	1.00	2.00-2.75	3.50-4.25	2.00-2.25	1.40-1.625	0.75
KBANK	2.25	1.75	1.00	1.00	2.00-2.75	3.50-4.50	2.00-2.25	1.35-1.65	0.65
SCB	2.25	1.75	1.00	1.00	2.00-2.75	3.50-4.75	2.00-2.25	1.40-1.625	0.65
ธพ.ขนาดกลาง									
BAY	2.25	1.75	1.00	1.00	2.00-3.00	3.50-4.75	2.00-2.25	1.625-1.875	0.75
TMB	2.25	1.75	1.00	1.00-2.00	2.00	3.50	2.25	1.50-2.00	0.75
SCIB	2.50	1.75	1.00	1.00	2.00-2.75	3.50-4.75	2.25	1.75	0.75
TBANK		2.50	1.50	1.50	2.50-3.25	4.375-4.625	2.25-3.00	2.00-2.20	1.00
ธพ.ขนาดเล็ก									
SCBT	2.25	1.75	1.00	1.00	2.75-3.25	3.75-4.75	2.00-2.50	1.50-1.75	0.50
CIMB	2.25	1.75	1.00	1.00-1.50	2.00-2.75	4.00-4.50	2.25-2.75	2.25-2.50	0.75
UOBT	2.00	1.75	1.00	1.00	2.00-3.00	3.50-4.625	2.25-2.50	2.375-2.50	0.75
TISCO					2.25-3.50	3.50-4.75	2.375-2.75	2.125-2.25	1.00
KK					3.00-3.50	2.75-4.00	2.25-3.00	2.25-4.00	1.00-1.25

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปี และ ขนาดของธนาคารพาณิชย์ใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับตารางที่ 2.6 หน้า 15

ตารางที่ ข.4
แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 6 เดือนของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2544-2552

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ธพ.ขนาดใหญ่									
BBL	2.25	1.75	1.00	1.00	2.25-3.00	3.50-4.25	2.25	1.75	0.75
KTB	2.50	1.75	1.00	1.00	2.25-3.00	3.75-4.50	2.00-2.25	1.50-1.75	0.75
KBANK	2.25	1.75	1.00	1.00	2.25-3.00	3.75-4.75	2.00-2.25	1.50-1.65	0.65
SCB	2.25	1.75	1.00	1.00	2.25-3.00	3.75-4.75	2.00-2.25	1.50-2.00	0.65
ธพ.ขนาดกลาง									
BAY	2.25	1.75	1.00	1.00	2.25-3.25	3.75-4.75	2.00-2.25	1.75-2.00	0.75
TMB	2.25	1.75	1.00	1.25-2.25	2.25	3.75-5.00	2.25	1.75	0.75-0.875
SCIB	2.50	1.75	1.00	1.00	2.25-3.00	3.75-4.75	2.60	1.75	1.00
TBANK		2.75	1.50	1.75	2.75-3.50	4.50-4.75	2.25-2.50	2.00-2.20	1.00
ธพ.ขนาดเล็ก									
SCBT	2.25	1.75	1.00	1.10	3.00-3.25	3.25-4.60	2.00-2.50	1.75	0.50
CIMB	2.50	1.75	1.00	1.25-1.75	2.25-3.00	4.50-4.75	2.25-2.75	2.50	1.00
UOBT	2.00	1.75	1.00	1.00	2.25-3.25	3.75-4.825	2.25-2.50	2.50	0.75
TISCO					2.50-3.75	3.75-4.875	2.375-2.75	2.125-2.25	1.25
KK					3.00-3.75	3.00-4.375	2.25-3.00	2.25-4.00	1.50-1.60

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปี และ ขนาดของธนาคารพาณิชย์ใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับตารางที่ 2.6 หน้า 15

ตารางที่ ข.5
แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2544-2552

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ธพ.ขนาดใหญ่									
BBL	2.75	2.00	1.00	1.00	2.50-3.25	4.00-4.75	2.375	1.75	0.75
KTB	3.00	2.00	1.00	1.00	2.50-3.25	4.00-5.00	2.25	1.75-2.00	0.75
KBANK	2.75	2.00	1.00	1.00	2.50-3.25	4.00-5.00	2.25	1.75	0.65
SCB	2.75	2.00	1.00	1.00	2.50-3.25	4.00-5.00	2.375	1.75	0.65
ธพ.ขนาดกลาง									
BAY	2.75	2.00	1.00	1.00	2.50-3.50	4.00-4.75	2.25-2.375	2.00	1.00
TMB	2.75	2.00	1.00	1.50-2.50	2.50	4.00	2.25-3.00	1.75-2.00	1.00-1.25
SCIB	3.00	2.00	1.00	1.25	2.50-3.25	4.00-5.00	2.85-3.00	2.00	1.25
TBANK		3.00	1.50	1.75	3.25-3.75	4.875	2.50-3.00	2.30	1.25
ธพ.ขนาดเล็ก									
SCBT	2.50	1.75	1.00	1.00	3.25-3.50	3.50-4.00	2.00-2.50	1.75	0.75
CIMB	2.75	2.00	1.00	1.50-2.00	2.50-3.75	4.50-4.75	2.50-3.00	2.50	1.00
UOBT	2.25	1.75	1.00	1.25	2.50-3.50	4.00-5.00	2.25-2.50	2.50	0.85-1.00
TISCO					2.75-4.00	4.00-5.00	2.50-3.00	2.125-2.25	1.25
KK					3.25-4.00	3.50-5.125	2.625-3.25	2.25-4.00	1.50-1.60

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปี และ ขนาดของธนาคารพาณิชย์ใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับตารางที่ 2.6 หน้า 15

ตารางที่ ข.6
แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 2 ปีของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2544-2552

	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ธพ.ขนาดใหญ่									
BBL	3.25	2.75	1.25	1.25	3.25	4.75	2.50	2.50	1.25
KTB	3.50	-	1.50	1.50	3.25	4.75	2.50	2.50	1.50
KBANK	3.25	2.75	1.25	1.25	3.25	4.75	2.50	2.50	1.50
SCB	3.25	2.75	1.25	1.50	3.25	4.50	2.50	2.50	1.50
ธพ.ขนาดกลาง									
BAY	3.25	2.75	1.25	1.50	3.25-3.75	4.75	2.50	2.50-2.75	1.50
TMB	3.25	2.75	-	1.75-2.75	3.00	4.75-5.00	2.50-3.125	2.50-2.75	1.50-1.75
SCIB	3.50	2.75	1.25	1.50	3.25-3.50	4.75	3.00	2.75	1.75
TBANK		3.50	2.00	2.25	3.75	4.75	3.75	-	2.00-2.75
ธพ.ขนาดเล็ก									
SCBT	2.75	2.00	1.30-1.50	1.30-1.50	3.30-4.325	3.55-4.00	2.00-2.50	1.75	1.25
CIMB	3.25	2.75	-	1.75-2.25	3.25-3.75	4.50-4.75	2.75-3.00	2.50	1.25
UOBT	2.25	-	1.25	1.50	3.25-3.75	4.75-4.875	2.75	2.50	1.25
TISCO					3.25-4.50	4.25-5.00	2.50-3.25	2.125-2.25	1.75
KK					3.25-4.25	4.75-5.00	3.125-4.20	2.50	2.50-2.85

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปี และ ขนาดของธนาคารพาณิชย์ใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับตารางที่ 2.6 หน้า 15

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายกิตติศักดิ์ ฤทธิดิลก เกิดเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2527 สถานที่เกิด จ.ตราด สำเร็จการศึกษา เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2550 และเข้าศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะ เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2551